

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

SEE
THE LAST PAGES
FOR
ENGLISH SUMMARY

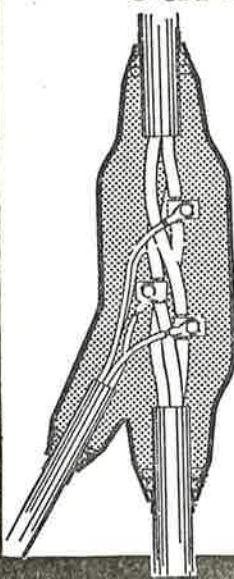

IL:12 SAYI:140
AĞUSTOS AUGUST 1973

SURTEL

Kabloları, iletkenleri , Surtelin 71 kablo garnitürleri

- Standartlara uygunluk
- Kalitede gerçek üstünlük
- Tesislerde emniyet
- Teslimatta sür'at
- İhracatta gelişme

SURTEL MAMULLERİNDE

SURTEL KABLO
SANAYİİ A.Ş.

Bankalar, okçumusa Cad. No: 80 Karaköy/Ist.
Tel: 44 65 83 - 49 97 90 Telgraf: Surkablo/Ist.

BATI REKLAM

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 12

SAYI : 140

AĞUSTOS 1973

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Uluslararası Standardlaş-	
tırmaya TSE'nin Katkısı ...	3
TSE'den Haberler	5
Standardlara Atf	7-11
Standardlar Hakkında İs-	
tanbul Ticaret Odası Ticar-	
ret ve Sanayi Şubesince	
Düzenlenen Rapor	13
Lif, Yonga ve Talaş İmâ-	
linde Kullanılan Odun Stan-	
dardı	14-15
Polipropilen Standardı ...	16-17
Türkiye'de Sertifikasyon	
Uygulaması	19
Standard Dünyasından Ha-	
berler	21-27
Summary Of Contents	29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ağustos 1973 tarihinde basılmıştır

BU SAYIMIZ

Standard, bütün okurlarının 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutlar.

Bu sayımızda, Faruk A. Sünter, Eylül ayı içinde Washington'da yapılacak toplantı ile ilgili bir yorum yapmaktadır. Ayrıca, Ankara'da yapılacak ECE toplantısına da değinmiştir.

Bu sayıda, son yıllarda önem kazanan «standardlara atf» konusunda İsveç Standardcileri tarafından hazırlanan bir yazıyı sunuyoruz. ECE'de, ISO'da ve CERTICO içinde tartışılan bu belgeyle okurlarımızın da ilgileneceğini umuyoruz.

Muzaffer Uyguner'in ülkemizde sertifikasyon konularına değinen yazısını da bu vesile ile yayınıyoruz.

1928 yılında standard hareketlerile ilgili bir raporu iç sayfalarımızda bulacaksınız. İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 1928 yılında düzenlenen Kongre'ye sunulan bu Rapor'un bugün için de geçerli olduğu söylenebilir.

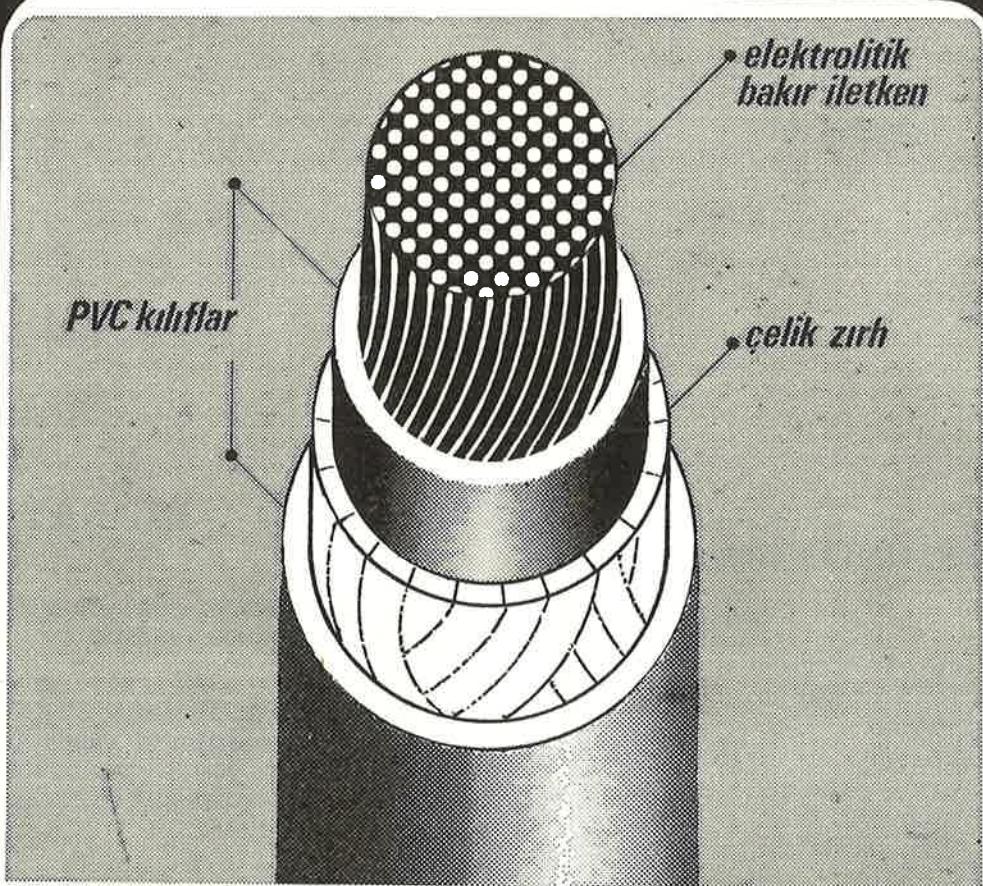

Bu sayımızda uluslararası standard çalışmaları ile ilgili haberleri de izleyecğinizi umuyoruz.

STANDARD

TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

enerji naklinde **TECRÜBE • GÜVEN • YÜKSEK VERİM**

DEĞİŞİK TİP VE KESİTLERDE

- TESİSAT KABLOLARI
- YERALTI KABLOLARI
- TELEFON KABLOLARI

Merkez: Okçumusa Cad. 70 - Karaköy - IST. - Telf.: 44 24 52 - 49 35 35

Fabrika: Topkapı, Maltepe Cad. 10/3 - IST. - Telf.: 21 76 22

YILMAZ KABLO

AJANSTEK

YILMAZ KABLO

Ajanstek — 73/41 (122)

ULUSLARARASI STANDARDLAŞTIRMAYA TÜRKİYE'NIN KATKISI

Faruk A. SÜNTER

Eylül 1973, uluslararası standardlaştırma alanında bizleri ilgilendiren yoğun çalışma larla dolu bir ay olacaktır :

ISO'nun Genel Kurulu Washington'da toplanırken, IEC'nin iki teknik komitesi Ankara ve İstanbul'da, uluslararası düzeyde çalışacaktır. Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) nun «Çabuk Bozulur Sebze ve Meyve Standardları Uzmanları Grubu» da, yine 1973 Eylül ayında Ankara'da buluşacak, hazırlanan yeni Antep fısığının standard tasarısını görüşecek ve sonra, yetiştirme bölgelerinde incelemeler yapacaktır.

Görüllüyorum ki, 1973 Eylül ayında biri dışarıda, üçü igerde, dört uluslararası toplantıya, Türkiye adına TSE, faydalı katkılarda bulunmaktadır.

Şimdi bu dört olayı yakından görelim :

1 — ISO'nun Washington Toplantısı :

Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu (ISO) nun her üç yılda bir, dünyanın başka bir yerinde düzenlenen bu toplantılarının önemi, okurlarımızca yakından bilinmekte dir. 1964'te Yeni — Delhi'de, 1967'de Moskova'da, 1970'te de Ankara'da yapılan toplantıları, STANDARD Dergisi geniş ölçüde vermiştir. Geçen Başyazımızı 1973 Washington Toplantısına ayırdığımız gibi, bazı ayrıntılı bilgiler de vermişistik.

Bu bakımdan, bu toplantı üzerinde daha fazla durmayacağız. Yalnız, statülerin istediği ölçüde bir heyete toplantılar katılarak, gerekli katkılarda bulunacağız.

TSE Başkanı ve bu satırların sahibi; Konsey ve Genel Kurul Başkanlık Divan'larında son Eski Genel Başkan olarak görev alacak; Başkan Vekilimiz sayın Prof. Dr. Tarık G. Somer de, Washington'dan sonra Mexico-City'de yapılacak, «Standardizasyonun Ekonomik Kalkınmada Rolü» seminerinde kürsüde yer alacak ve görüşmelere katılacaktır. 72 ülkeden bini aşkın temsilci arasında üç kişilik Türk Heyetine düşen bu katkılarda övünmek yersiz olmaz.

2 - 3 — Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC)

Merkezi yine Cenevre'de, ISO binasında olan bu örgütün de üyesi bulunan TSE, standard tasarıları üzerinde yazılı görüşlerini bildirmek, toplantılarına temsilci göndermek yoluyla yaptığı katkıları, IEC'nin teknik ko-

mitelerini yurdumuza davet ederek de daha geniş ve faydalı bir ölçüye vardırmaktadır.

Gerçekten, yurdumuzda yapılan bu uluslararası toplantılar pek çok Türk uzman katılıma olanağı bulmakta; öbür yandan, bu konuda dünya örgütüne değerli bir yardımcı dokunmakta ve bu arada memleket turizmine de yardımıcı olunmaktadır.

Bu yıl İstanbul'da, 11 ile 21 Eylül günlerinde toplanacak 3 numaralı uluslararası IEC Teknik Komitesi, «Grafik Semboller» konusunu inceleyecek; 24 ile 28 Eylül günlerinde Ankara'da «İzolatörler» adlı ve 36 sayılı uluslararası IEC Teknik Komitesi de, konusunda incelemeler yaparak, yeni dünya standardları üzerinde kararlar alacaktır.

4 — Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) Toplantısı :

Birleşmiş Milletler'e bağlı bu Komisyonun, çeşitli standardizasyon komiteleri ile işbirliği halinde çalıştığı bilinmektedir.

Bu komiteler arasında, TSE'yi en yakından ilgilendiren, «Tarımsal Sorunlar» ile uğraşan-

Bu Komitenin «Kuru ve Kurutulmuş Meyvaların Standardizasyonu» Uzmanlar Grubu da TSE'nin davetlisi olarak 20. Dönem toplantısını Ankara'da yapacaktır.

6-7 Eylül 1973 günleri TSE Konferans Binası'nda yapılacak toplantıda :

a) İç Antepfısığının standard tasarısına verilen son şekil görüşülecek, sonra sırası ile :

b) Kabuklu Antepfısığının,

c) İç badem,

d) Kuru erik,

konularında elde olunan yeni gelişmeler tartışılacektir.

Uzmanlar, 8-11 Eylül günleri arasında, Gaziantep bölgesinde yetiştirme ve işleme konularını inceleyecektir.

İste, Eylül 1973 ayında TSE'nin üç büyük uluslararası örgüt çalışmaları ile ilgili programları ve dünya standard çalışmalarına katkıları.

Gelişmekte olan ülkeler arasında sayılan yurdumuz, standardizasyon alanında gelişmiş ülkeler yanında, bu davaya herkesçe takdir olunan katkılarda bulunmaktadır.

Cumhuriyetimizin 50. yılını kutlarken, standardlaştırma konusunda varılan bu düzeyin elde olunmasına çabaları geçenlere şükran, borcumuzdur.

TÜRKİYE'nin İHTİYACINI KARŞILAMAK ÜZERE KURULMUŞ
ORTAŞARKIN EN BÜYÜK TELEKOMÜNIKASYON FABRİKASI

Northern Electric Telekomünikasyon A.Ş.

Türkiye'nin TELEKOMÜNIKASYON sahasındaki ihtiyacını şimdi
1000'nin üzerinde Türk işçi, teknisyen ve mühendisinin çalıştığı
NORTHERN ELECTRIC TELEKOMÜNIKASYON A.Ş.(NETAŞ)karşılıyor.

- Telefon cihazları
- Otomatik telefon santral teçhizatı (Crossbar)

Bu cihaz ve teçhizatın imâlinde NETAŞ
yilda 30.000.000 T.L.'nın üzerinde
yerli malzeme satın alıp kullanmaktadır

NORTHERN ELECTRIC TELEKOMÜNIKASYON A.Ş.
Alemdağ Caddesi, Ümraniye - İstanbul Telefon : 37 2105

AJANSTEK

54 üncü TSE MARKASI SÖZLEŞMESİ AĞUSTOS'un SON GÜNÜNDE İMZALANDI

TÜRK PHILIPS MARKALI FLORESAN LAMBA BALASTLARI DA TSE MARKASINI TAŞIYACAK

Türk Standardları Enstitüsü'nün standardları uygunluğu belirten TSE Markasını mamüllerinde uygulamaya hak kazanan firmalarımızın sayısı, 31 Ağustos 1973 günü bu konuda yapılan yeni bir sözleşme ile 54'e yükselmiştir.

İstanbul'da bulunan Türk Philips Sanayi A. Ş. (PHILISAN) firması, imâl etmekte olduğu floresan lâmba balastlarının ilgili Türk Standardına uygunluğunun tesbiti ile bu mamüller üzerine TSE Markasını koyma isteminde bulunmuş ve Türk Standardları Enstitüsü yetkililerinin gerek İstanbul'daki fabrikada; gerekse mamüller üzerinde TSE Laboratuvarlarında yaptıkları incelemeler olumlu sonuçlanmıştır.

31 Ağustos 1973 günü TSE'de, firma ile yapılan sözleşmeye göre, Türk Philips Sanayi A. Ş.'nin imâl etmekte olduğu 220 V 20 W'lik ve 220 V 40 W'lik TÜRK PHILIPS markalı floresan lâmba balastları, TS 58 «Floresan Lamba Balastları» standardına uygun olduklarını be-

lirtmek üzere TSE Markasını taşıyacaklardır.

STANDARD, Türk Standardları Enstitüsü ile TSE Markası sözleşmesi imzalı bulunan firmalarımız arasına yeni katılan Türk Philips Sanayi A. Ş.'ni kutlar, başarılarının devamını diler.

Dünya Standardlar Günü Bu Yıl 18 Ekim'de Kutlanacak

Her yıl, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı'nın kuruluş yıldönümüne rastlayan 14 Ekim'de, bütün dünyada kutlanan «Dünya Standardlar Günü», bu yıl ülkemizde genel seçimler dolayısıyla, 18 Ekim günü kutlanacaktır.

Türk Standardları Enstitüsü'nün hazırladığı bir program çerçevesinde, Ankara'daki TSE Merkezinde ve yurdun belli başlı sanayi ve tarım merkezlerinde kutlanacak olan Dünya Standardlar Günü ile ilgili hazırlıklara başlanmıştır.

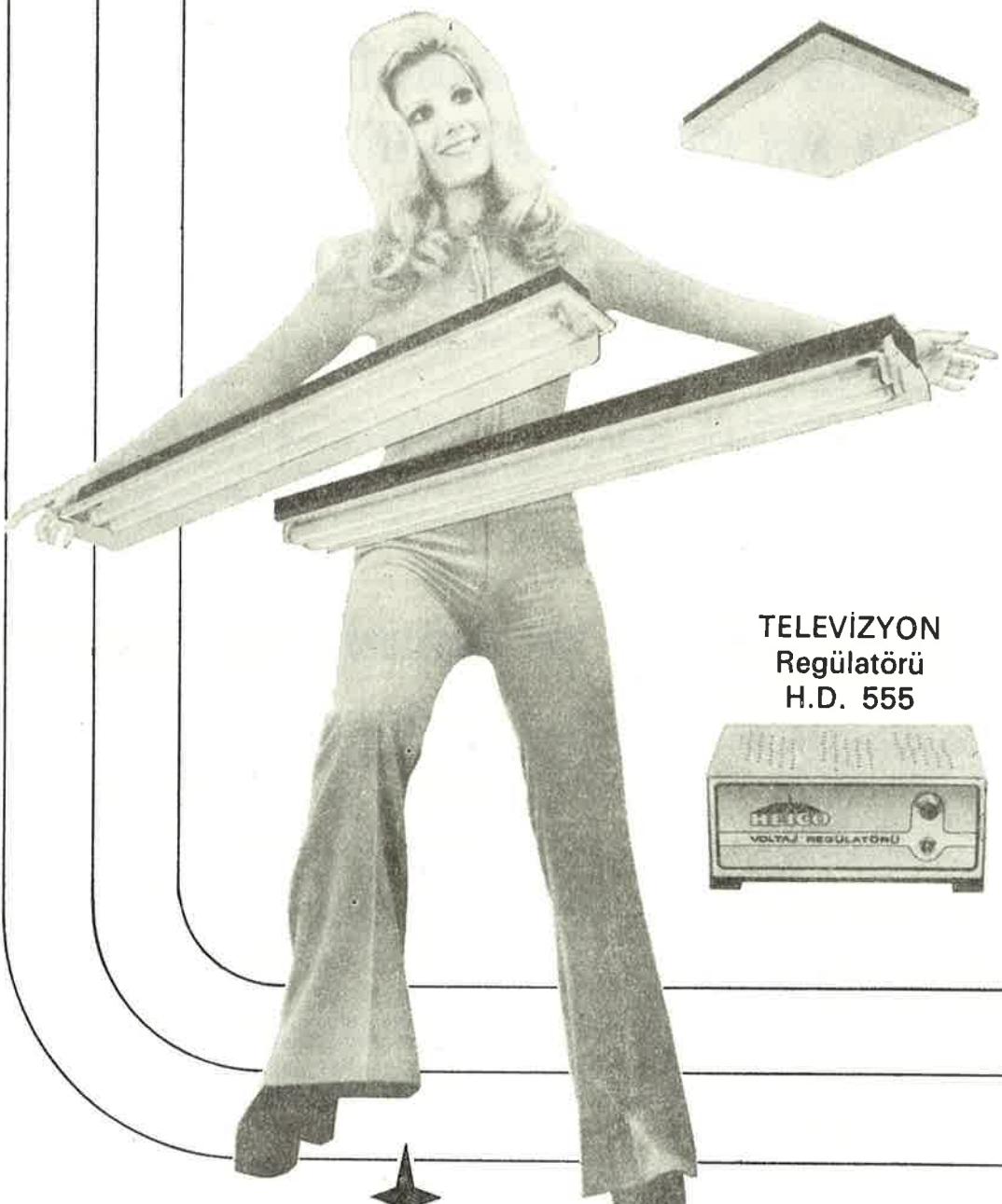
YENİ YAYINLANAN TÜRK STANDARDLARI

No.	Standardın Adı	Fiyatı (TL.)
TS 342	Yemeklik Zeytinyağı Muayene Metodları	9
TS 574	İpliklerde Çeşitli İşlemlerde Meydana Gelen Hataların Muayene Metodu	2
TS 621	Kablo (Genel Esaslar)	10
TS 622	Yıldırımdan Korunma Tesisleri	13
TS 627	İplik Kusurları	9
TS 631	2. Kısim: Elektrik Makinaları, Transformatörler Piller ve Akümülâtörler İçin Sembol Şekiller	23
TS 821	Basınçsız Pis Su ve Yağmur Suyu İçin Beton ve Betonarme Borular	14
TS 1164	Alüminyum ve Alüminyum Alaşımları L-, U-, ve I Ekstrüzyon Profilleri	11
TS 1165	Bakır ve Bakır Alaşımları Ekstrüzyon Profilleri ...	10
TS 1166	Plastikler - Darbeyle Kirilganlık Sıcaklığının Tayin Metodu ...	5
TS 1174	Pamuk Liflerinde İncelik (Mikroner Değeri) Tayini Hava Geçirgenlik Metodu İle ...	5
TS 1175	Yapağıda Tops Randimanının Tayini (Laboratuvar Metodu İle) ...	2
TS 1180	Plastikler - Film Halindeki Plastiklerin Alevlenebilirliği ve Yanma Hızının Tayini ...	3
TS 1182	Plastikler - PH Değeri Tayini (Polimer ve Kopolimerlerin Sulu Disperseyonlarında) ...	2
TS 1183	Rockwell Yüzeysel N ve T Skalası Sertlik Değeri Cihazında Kullanan Ayarlı Blokların Kalibrasyonu ...	3

TSE'de Standardlara Uygun Mamuller Sergisi Açıiyor

Türk Standardları Enstitüsü, Cumhuriyetimizin 50. Yıldönümünü kutlama programının çerçevesinde, Türk Standardlarına uygun mamüllerin teşhir edileceği bir sergi düzenlemektedir.

Enstitü ile, standardlara uygunluğu belirten TSE Markasını kullanma sözleşmesi imzalı firmalarımızın davet olundukları sergi, Dünya Standardlar Günü'nün kutlanacağı, 18 Ekim 1973 günü açılaçak ve uzunca bir süre açık bulundurulacaktır.

TELEVİZYON
Regülatörü
H.D. 555

EMO

HEICO

Bütün Dünyadaki Emsallerinden daha güçlü kaliteli ve garantili olan otomatik kapasitif **Televizyon Regülatörlerimiz** Elektrik Mühendisleri Odası ve Türk Standartları Enstürüsü garanti belgesini haiz çeşitlerimizle aydınlatma mevzuunda sizlerle beraberiz.

HAYK DEĞIRMENCİOĞLU Bankalar, Yanıkkapı Sk. No. 36-38
Karaköy - İSTANBUL   Telefon: 498938 - 443337 - 495774

“STANDARDLARA ATIF.”

ÖNSÖZ

«Standardlara atif» yöntemi son on yıl süresince bazı teknik alanlarda kullanılmıştır. Bu kullanılan ulusal düzeyle sınırlı kalmış ve ulusal yetkililere atif yapılan belgeler, çoğunlukla uluslararası veya bölgesel standardlara uygunluğu aramayan ulusal standardlar olmuştur.

Son on yıl içinde ulusal standardlar daha çok uluslararası veya bölgesel standardlara dayanır olmuştur. Bunun sonucu olarak da daha önce varolan birçok teknik tecim engelleri, ulusal standardlarda korkular yüzünden ileri gelmeleri nedeniyle kendiliğinden ortadan kalkmıştır.

Aynı zamanda kendi işlerindeki farkları kapsayan veya hukümet dışı kurullarca çıkarılan farklı şartları destekleyen resmi yönetmeliklerden doğan tecim engelleri özel olarak dikkate alınmıştır. Bu gibi tecim engellerinin giderilmesinde «standardlara atif» in ele alınması yolunun en yararlı araçlardan biri olduğu görülmüştür.

Burada, standarda atif kavramının önemi incelenmektedir. Daha çok teknik alan üzerinde durmuştur. Sertifikasyon programlarından ileri gelen ek kapsamalar ele alınmamıştır. Temel amaç, kavramın ve sınırlanmalarının daha iyi ve daha geniş olarak kabul edilmiş bir anlayışa vardırılmasına çalışmaktadır.

Terimlerin ve tanımlarının bir listesi konmamıştır. Ancak, ileride, temel kavamlar üzerinde anlaşmaya varıldıktan sonra bütün ana terimler için tanımlamalar hazırlamak çok güç olmayacağından.

1 — «STANDARDLARA ATIF» NEDİR?

1.1 Yetkililerin Sorumluluğu

1.1.1 İlk söz olarak her yetkilinin, hükümeti tarafından kendisine verilmiş bir sorumluluk alanına sahip olduğunu kabul etmek gereği belirtilmelidir. Bu yetkili ve yalnız bu yetkili, hükümeti adına ken-

di alanına degen bütün sorumluluğu üzerine almıştır. Bu görev genel olarak, vatandaşların uymak zorunda oldukları genel yönetmelikler çikarmak yoluyla yerine getirilir. Diğer bir soru da yetkilinin ne dereceye kadar ayrıntılara girmek zorunda olduğunu.

1.1.2 Bir hususun daha belirtilemesi gereklidir. Bu inceleme, vatandaşların güvenliği, sağlığı ve çevresi ile ilgili olan yetki yönetmelikleri sınırlanmalıdır.

1.1.3 Bir yetkilinin başka görevleri de olabilir. Örneğin, bir yetkili, yönetmeliklerine ek olarak, başka bir alanda benzer bir konu için veya hukümet içinde aynı konu için bir standard niteliğinde olan belgeler de yayinallyabılır. Aynı yetkili tarafından çıkarılan başka düzeylerdeki belgeler arasındaki atıflar bu incelemede ele alınmamıştır.

1.1.4 Bundan başka bu inceleme, çok kere benzer nitelikte atıflar yapılsa bile, yetkililerin hükümet adına satınalma şubeleri olarak hareket ettikleri olayları da ele alınmamıştır.

1.2 Yalnız genel terimleri belirten yetki yönetmelikleri

Bu hallerde bir yetkili, genel olarak belirtilmiş bir gerekle yetkin; yani, belirli bir ürünün veya tesisin güvenilir veya hukümet kabul edilebilir veya tanınmış yönteme uygun kalitede olmasını şart koşar. Demek ki yetkilinin ana amacı, şartları genel olarak belirtmek ve kesinliği hiç olmazsa sözkonusu aşamada aramamaktır. Hattâ, yönetmelığın kapsadığı ürün türleri bile her zaman metinde anılmış olmaz.

1.3 Yetki yönetmeliklerinde bütün şartlar :

1.3.1 Yetkililerin vatandaşların güvenliği, sağlığı ve çevresinden sorumlu oldukları alanlarda bir ürünüdeki belirli bir zehirli madde miktarının belirli bir değerden fazla olmamasını veya belirli bir tür yolda giderken araç hızlarının saatte belirli bir kilometreyi geçmemesi

nin yasak olduğunu bildirmesini herkes doğal bulacaktır. Yetkili aynı zamanda bir vatandaşın evinde v.b. yerlerde belirli patlayıcı veya yanıcı bir sıvının belirli bir miktarından fazlasını bulundurmasının yasak olduğunu da bildirebilir. Yetkililerin başka ek açıklamalar yapmadan, vatandaşlara bütün bilgileri doğrudan doğruya yönetmelikte belirtebileceği bu gibi durumlar hakkında sayısız örnekler verilebilir. Bu durumlarda, ana hatları şart koşmakta hiçbir zorluk yoktur.

1.3.2 Daha etrafı şartların gerektiği, ve ayrıca atif yapılabilecek standardların mevcut olmadığı ve yakın gelecekte de öngörülmediği hallerde, yetkililerin, yönetmeliklerde tam ayrıntılı şartları belirtmekten başka çareleri yoktur.

1.4 Tanımlayan bir standarda atif

1.4.1 Bir yetkili, daha ileri gitmek ister, ama genel olarak belirtmiş bir şartla da kendisini sınırlamak istemez, ayrıntıları ise basit bir şekilde ifade edemezse (1.3 de olduğu gibi), ilk ağızda genel şartları bildirmekle yetinip bunların bir standard ile daha etrafı olarak açıklanması yoluna gider.

1.4.2 Örneğin yetkili, belirli bir oda veya alan tipinde tesis edilmiş belirli bir aracın, patlamaya karşı güvenlik bakımından F2 (hayali bir tanımlama) sınıfının şartlarını yerine getirmesi gerektiğini belirtebilir. Bu şekilde oldukça karmaşık bir genel kurula atif yapılmış olur. Bu genel kurallın, özellikle hepsi sözkonusu standardda açıklanmış olan geniş deneme yöntemlerine dayanıyorsa, çeşitli metinlerde atif yapılabilecek bir standard olarak yayınlanması elverişli olabilir.

1.4.3 İkinci bir örneği de yetkililerin belirli bir yüzdeki isının 60 °C dan fazla olmamasını ileri sürmüs olmaları oluşturur. Bunun bu şekilde belirtilmesinin yeterli olduğu sanılabilirse de durum her zaman öyle değildir. Yetkili, ölçme yöntemini açıklayan bir standarda atif yapmak ve isının bu yöntemde göre ölçüldüğünde 60 °C den fazla

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz öndert

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK
(İsveç)

- şerit
testereler

- makina
testere ağızları

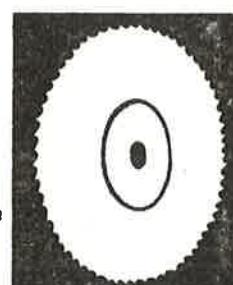
MARTİN
MILLER

- çift ve tek-kartal
(Avusturya)

MERKÜR
(Avusturya)

- şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testereleri ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

- MAKİNE TESTERESİ

M T E

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

- EL TESTERESİ

M T E

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslim edilemeye amadedir

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: NETURAŞ - İSL

Ankara Mağazası: Çankırı Cadde 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİ Koll. Şti. Fezipapa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Ataşehir Bulvarı, Burdureoğlu Apt. Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

olmaması gerektiğini belirtmek zorunda kalabilir.

1.4.4 Verilen bu iki örnekte, burada tanımlama görevini yerine getiren deney yöntemlerine atıf yapılmış olduğu söylenebilir. Aynı şekilde, bir yetkili, yalnız terimlerin ve tanımların açıklanması, birimler v.b. içinde standardlara atıf yapabilir.

1.5 Bir yetki yönetmeliğini yerine getirmenin olanaklarından biri olarak standardlara atıf

1.5.1 Yukarıda belirtilmiş durumlarda, yetkili, teknik kavramlar ve genel kurallar başka yerde tanımlanmış olsa bile, bütün şartları endi yönetmeliğinde açıklayabilir. Ama şartların çok daha ayrıntılı olarak belirtilmesi gerekiğinde, yetkili, genel olarak ifade edilmiş şartları kendi metninde açıklayabilir; ama ayrıntılı olanlar için bir standarda atıf yapar. Bu atıf, ya uygunsa ilgili standardın adını yayın numarasıyla birlikte vermek veya genel olarak ilgili ulusal standardların geçerli olduğunu bildirmek suretiyle yapılabilir. Ondan sonra da standarda uymayı kesin bir kural bile yapmayan bir ifade kullanılabılır. Örneğin, yetkili, kişi ve mal bakımından tesisin güvenli olmasını sağlamak isteyebilir; ama aynı zamanda kabul edilebilir bütün teknik çözümlerin bir tek standard içinde karşılanması mümkün olmadığından da farkındadır. Bu gibi durumlarda, yetkili, yetki yönetmeliğinde genel olarak belirtilmiş şartları yerine getirmenin yollarından birinin sözkonusu standard olduğuna işaret edebilir.

1.5.2 Bu durumda, atıf yapılan standard bir dereceye kadar uygunluğu sağlayan ayrıntılı bir araç haline getirilmiştir. Ancak, standarddan kaçınmak ama gene de yetki yönetmeliğine uymak olağanıdır. Bu olandan faydalananlığı takdirde, standarddan farklı olan çözümden sorumlu vatandaş, yetki yönetmeliğinin şartlarının gerçekten yerine getirilmiş olduğundan emin olmalıdır.

1.5.3 Bu yöntemin elektrik güvenliği alanında birkaç ülkede çok sayıda örneklerine rastlanabilir.

1.5.4 Belirli durumlarda, bir yetkili tarafından yapılan atifa daha genel bir nitelik verilebilir; örneğin, daha genel olarak «geçerli ulusal standardlar»a atıf yapılabilir. Bu demektir ki, yetkili, yayınlanmış veya yayınlanacak olan bütün

ulusal standardları kabul edilebilir saymaktadır. Bunun, ancak yetkili, standardlaşturma çalışmalarıının durumu hakkında tam bir bilgiye sahip olduğu veya yetkili kurum uzmanlarının ilgili standardlaşturma kurullarının çalışmasına eylemli ve sürekli olarak katıldıkları alanlarda mümkün olduğunu kabul etmek zorunludur.

1.6 Standardların yetki yönetmeliğinin açık tanımlayıcıları olmaları

1.6.1 Belirli bazı durumlarda, bir yetkili, yönetmeliğin yerine getirilmesinin tek yolu veya yolları belirli bir standarda uymak olduğunu doğrudan doğruya belirtecek kadar kendi yönetmeliğini belirli bir standarda sıkça bağlamayı zorunlu görebilir. Bunun sonucu olarak da, atıfın, standardın belirli bir nüşhasına bağlanması genellikle gerekli olur.

1.6.2 Bu durumda, standarddan kaçınma, yöntemin doğal bir bölümü olması olağanı ortadan kalkar; yani, standardda bulunmayan bir teknik çözüm sözkonusu olamaz. Standard, yönetmelikteki metnin açık bir eki durumuna getirilmiş olur.

2 — «STANDARDLARA ATIF» NE ZAMAN UYGULANABİLİR?

(Gümrük duvarı dışındaki tecim engellerinin çeşitli türleri)

2.1 Coğrafya, töre, dil

2.1.1 Her zaman hesaba katılmaları gereken tecim engelleri, coğrafya şartları, ulusal töreler, dil v.b. ile ilişkili olanlardır.

2.1.2 Coğrafya şartları, iklimi, topografayı v.b. kapsayabilir. Ulus çapında başka şartlar da, hiç olmasa kendilerine bağlı ürünler etkiledikleri oranda, bu kategoride konulabilir. Tipik örnekler, elektrik dağıtımına yarayan ulus çapındaki sabit tesislerdir. Belki, televizyon yayın sistemleri de dahil edilebilir.

2.1.3 Dünyanın çeşitli bölgelerinde alışkanlıklar başka başka ve bazen de bir tek ülkeye özgedir. Örneğin, bazı şapka tipleri yalnız bir veya az sayıda ülkede kullanılır. Genellikle, kullanılan tırbuşon tipi, bir şىşeyi açmanın farklı yolları yüzünden dünyanın çeşitli bölgelerinde başkadır.

2.1.4 Ulusal diller de aynı engeller arasında sokulabilir. Birçok

ürünler için, çok kere, en kısa bilginin bile her ulusal dilde verilmesi zorunlu kılınmıştır.

2.1.5 Hattâ salt teknik alanda bile genellikle teknik yöntem denilen alışkanlıklar vardır. Bunların örneklerini, İngiltere'deki pencelerle (sürme pencereler) Avrupa'daki kâdiler arasında ve Londra'da kullanılan özel taksi arabaları ile öbür ülkelerdeki gibi görebiliriz.

2.2 Hükümet yönetmelikleri

2.2.1 Hükümet yönetmelikleri, çoklukla, vatandaşların güvenliği, sağlığı ve çevresiyle ilgilidir. Aynı zamanda toplum planlaması tüketicinin korunması ve ölçü ile ayarlar hakkında yasalar yoluyla hileli işlemleri önlemekle de ilgilidirler.

2.2.2 Yetki yönetmelikleri çeşitli düzeylerde var olabilir ve ulusun tümü veya bir il, bir ilçe, bir belediye v.b. sınırları içinde yaşayanlar için geçerlidir.

2.2.3 Aşağıdaki yasalama türleri (düzeyleri) belirtilebilir:

- a) Yasalama,
- b) Yönetme
- c) Yönetim

2.2.4 Bu üç düzeyin her biri aşağıdaki konular hakkındaki yönetmelikleri kapsayabilir:

- 1) Şartlar
- 2) Alanların sınıflandırılması
- 3) Onaylama şartları

2.2.5 Şartlar, teknik, yönetimsel veya parasal nitelikte olabilirler. «Parasal» terimi, vergilendirme sistemleri, seçilmiş teknik alternatiflere para yardımı v.b. için kullanılmıştır.

2.3 Standard niteliğindeki Hükümet kuralları :

Standardlaşturma örgütlerince yerine getirilen görevlerin hükümet kurumlarında yapıldığı ülkeler vardır.

2.4 Ulusal, bölgesel ve uluslararası standartlar :

2.4.1 Uluslararası mal değişikliği bakımından ulusal bir standart :

- a) Karşılığı olan uluslararası bir standarda uygun,
- b) Karşılığı olan uluslararası bir standarda aykırı, olup olmadığıının belirtilmesi son derece önemlidir.

2.4.2 Böyle bir uluslararası standartda uygunluk halinde, tecim en-

ELEKTRİK TESİSATINIZDA KALEPORSELEN EMNİYETİ

**Kaleporselen'in
2 amperden
100 ampere
kadar normal ve
geçikmeli
sigorta buşonları
piyasaya
sunulmuştur**

Sigorta buşonlarının
porselein ve metal
kısımlarının aynı
fabrikada imal ve montajı;

Türk ve dünya standartlarına uygun
imalât ve bunun sonucu
olan kullanış güvenliği

TÜRKİYE'DE İLK DEFA KALEPORSELEN'DE

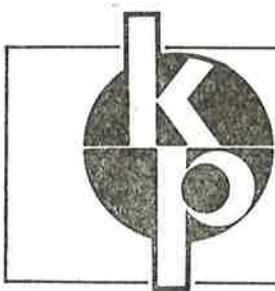
TS 50 kapsamına giren malzemelerde
 kalite-garanti belgesi;
Batı Alman **LINDNER** GmbH firmasının lisansı;
% 100 Türk sermaye ve emeği

TÜRKİYE'DE YALNIZ KALEPORSELEN'DE

KALEPORSELEN İMALÂT PROGRAMI:

- 2-100 amper arasında D tipi normal ve geçikmeli sigorta buşonları
- Kofre, duvar, mermer tablo ve hava hattı şapkalı sigortalarıyla kapakları
- Her çeşit duy ve globular
- 6-630 amper arasında, 4 ayrı boyda NH bıçaklı takat sigortaları ve altılıkları
- Elektronik merdiven otomatığı
- Çeşitli bağlantı elemanları
- Sıva üstü ve sıva altı porselen izolasyonlu anahtar-priz serisi
- Özel siparişlere göre porselen, steatit ve kullanış yerine göre çeşitli hamurlarla her türlü izolasyon malzemesi

KALEPORSELEN ELEKTROTEKNİK SANAYİİ A.Ş. MERKEZ: Karaköy Tersane Caddesi 240/6 Telefon: 49 62 50 - 49 19 90

FABRİKA: Safraköy, Halkalı Caddesi 170 Telefon: 73 76 72 - 73 73 79

ANKARA (İrtibat bürosu): Ambarlar Caddesi Beyaz Saray Ap. Kat I Sıhhiye -Telefon: 18 93 48

gelleri, bazı ülkelerin ulusal standartlarının benzeri olan uluslararası standarddan saptıkları takdirde ortaya çıkabilir.

2.4.3 İkinci şılda ise (aykırılık) tecim engelleri, ya uluslararası standarda aykırı olan bir standard yüzünden veya herhangi bir uluslararası standardın benzeri olmayan bir standard yüzünden doğarlar.

2.4.4 Hükümetlerce kurulan bölgesel veya uluslararası örgütler tarafından ulusal standardlara atif yapılması halinde, bölgesel ve uluslararası standard için de bu ulusal standardlardaki durum geçerlidir. Ulusal Hükümet Kurumları aynı zamanda bölgesel veya uluslararası standardlara da atif yapabilirler.

2.5 Hükümet dışı örgütlerin kuralları

2.5.1 Bir ihracatçı için Hükümet yönetmeliklerini ve ulusal standardları izlemek yeterli değildir. Ürünler ve tesisler için aşağıdaki örgütler tarafından da çıkarılmış geniş kapsamlı kurallar vardır:

a) Kamu kuralları (bazen yerel), örnekler : su, elektrik v.b. sağlayıcılar

- b) Mühendis dernekleri
- c) Sigorta ortaklıklarını
- d) İmalâtçılar
- e) Tüketiciler

2.5.2 Bu kategoriye, standardlaşırma kurumlarında hazırlanmış; ama ulusal standard niteliğinde değil de kılavuz, el kitabı v.b. olarak çıkarılmış yayınlar da konabilir.

2.6. Sonuç

Standardlara atif terimi bir kural olarak ancak 2.2 (hükümet yönetmelikleri) ve 2.4 maddeleri (ulusal, bölgesel ve uluslararası standardlar) arasındaki ilişkiler için kullanılmalıdır.

3 — «STANDARDLARA ATIF» NEDEN KULLANILIR?

3.1. Standardlara atif» kavramında «standardlar» teriminin ne demek olduğu her zaman açıkça anlaşılmaz. «Standard» teriminin önemi açıklanmazsa standardlara atif terimi karışıklık doğurabilir. Bu terim, yasalar, yönetmelik şartları, ulusal standardlar v.b. gibi çeşitli ve geniş bir teknik belgeler alanını kapsamak üzere kullanılmaktadır.

3.2 Herhangi bir yetki yönetmeliğinde standardlara atif yapmanın uygun düşmesi işin standardın aşağıdaki niteliklerde bir örgüt tarafından hazırlanmış olması gereklidir :

a) Toplumdaki ilgili bütün uzmanların katılmasına açık teknik komitelerinin var olması,

b) Gerek yeni standardların hazırlanmasında, gerekse varolanların yeniden gözden geçirilmesinde teknik gelişmelere ayak uydurmasını mümkün kılacak şekilde çalışması,

c) Ulusal bir örgüt ise, tercihen dünya çapında olmak üzere başka ülkelerdeki denk çabalarla sıkı bir işbirliği içinde çalışma olanağına sahip bulunması,

3.3. Bu ölçütlerde uyan örgütler şunlardır :

Uluslararası düzeyde : ISO, IEC

Bölgesel düzeyde : ISO ile IEC'ye denk bölgesel kurumlar (AET, OECD gibi)

Ulusal düzeyde : ISO ile IEC'nin ulusal kurumları tarafından teşkil edilmiş standard örgütleri.

3.4 «Standardlara atif» kavramına gerekli kesinliğin verilebilmesi için, bu kavramın bir parçası olan «standard» terimi, yukarıda sözü edilmiş olan kurumlardan biri veya birden fazlası tarafından yayınlanmış ve onaylanmış belgelere bağlı tutulmalıdır.

4 — «STANDARDLARA ATIF» NASIL KULLANILIR?

4.1. «Standardlara atif» yöntemi öyle kullanılmalıdır ki Hükümet yetkililerine karşı güven yaratınsın

ve standardlaşırma örgütlerine kendi paylarına düşen görevi yapmaları için gerekli fırsatı versin.

4.2 Bir yetkili tarafından atif yapılabilecek standardlar üzerinde çalışan standard örgütünün her komitesi, ilgili yetkili veya yetkililerin uzmanlarının katılmalarına açık tutulmalıdır.

4.3 Varolan bir standardın yeniden gözden geçirilmesine başlandığında, ilgili yetkiliye bilgi verilmeli ve çalışmalarına katılma olanağı sağlanmalıdır.

4.4 Bir standardın hazırlanması için uygulanan işleme bakılmaksızın ilgili yetkili, şu veya bu şekilde standarda atif yapacak durumda bulunup bulunmadığını karar vermekte serbesttir.

4.5 Bir yetkilinin, bir alandaki çalışmalarının büyük bölümünde karşı özel ilgi duyduğu durumlarda, ilgili standard örgütünün yönetim kurumlarına o yetkiliyi katılmaya çağrımak elverişli olabilir.

4.6 Aşağıdaki hususlar hakkında karar vermek üzere standard örgütü ilgili yetkili ile öncelikleri görüşmelidir:

a) Yetkilinin görüş açısından göre gerekli olup olmadığı,

b) Standard örgütünün planlanması ve kaynakları bakımından mümkün olup olmadığı,

Bu görüşmelerden parasal ve başka sonuçlar doğabilir.

5 — SONUÇ

«Standardlara atif» konusu böylesine incelenmelidir. Ama konu daha derinlemesine de ele alınabilir.

Çev.: M.U.

TÜRKİYE TİCARET ODALARI, SANAYİ ODALARI VE TİCARET BORSALARI BİRLİĞİ'NİN YAYIN ORGANI

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Dünya'da ve Türkiye'de cereyan eden ekonomik olayları ve bunların neticelerini en doğru şekilde aksettiren gazetedir

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'NE

ABONE OLUNUZ.

Müracaat Adresi :

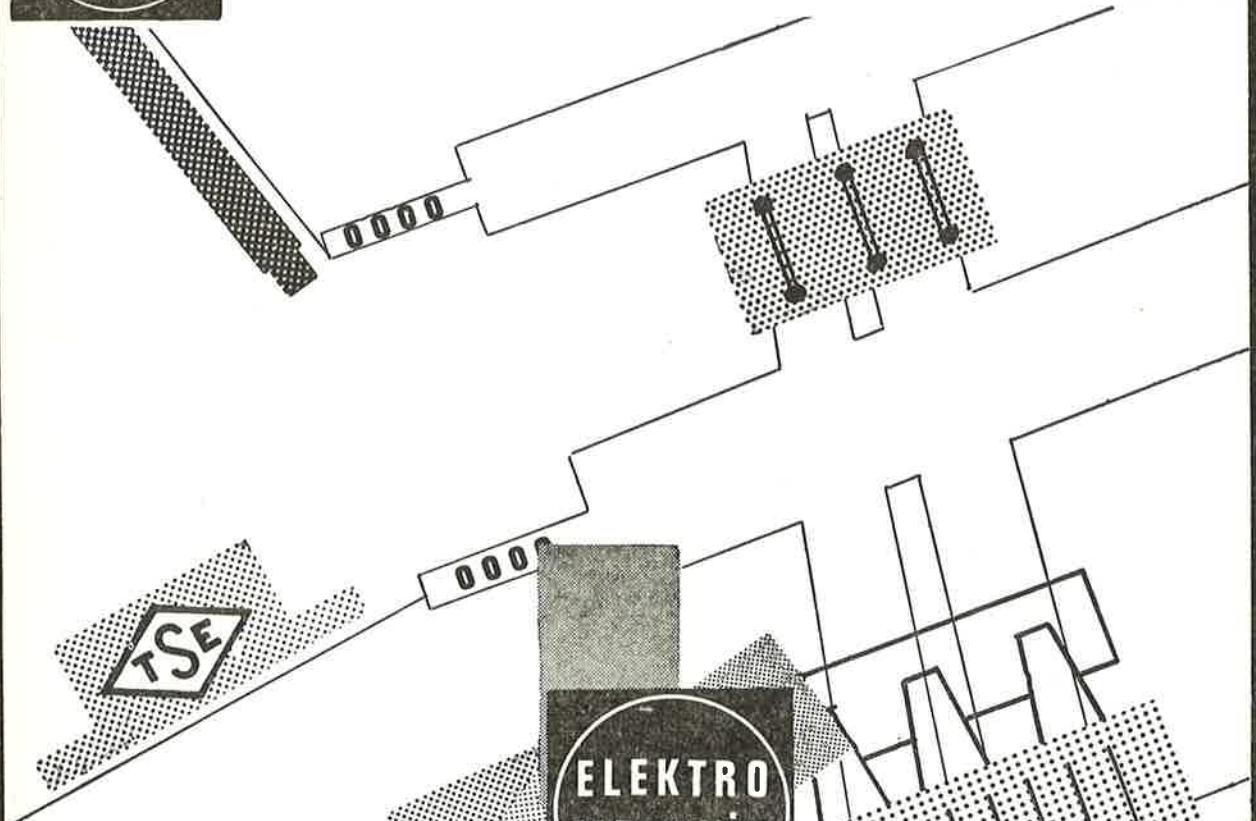
Atatürk Bulvarı No. 149, Bakanlıklar - ANKARA

ELEKTRO - MEKANİK SANAYİ TESİSLERİ A.Ş.

MERKEZ: Sümer Han Kat 2 No. 205, BALIKESİR 2746

BALIKESİR

ÜRETİM PROGRAMI

güç transformatörleri, yg sigorta busolları,
ayırıcılar, izolasyon malzemesi,
lamba armatürleri, ag ve yg kontrol panoları ve

garantisi ile

20 ve 40 w fluoresant balastları

Turk

Standard — 128

Standardlar Hakkında İstanbul Ticaret Odası Ticaret ve Sanayi Şubesince Düzenlenen Rapor (*)

Fındık ve cevizin standardize edilmesi hakkında Sarı Mahmut Zade Eşref bey tarafından kongre riyasetine takdim edilip kongrenin hitamından sonra vurud etmesine mebni makam riyasetçe şubemize havale buyurulan rapor mütalâa lindi.

Bir malın standardize edilmesi o malın tiplere ayrılması ve her bir tip'in vasatı evsafının tesbiti demek olduğuna ve bu numune tiplerine de standard tâbir olunduğuına nazaran Eşref beyin mevzubahis raporda fındıklarımız için teklif edilen ıslah ve tefrik usulünün, standardize keyfiyetinden başka bir şey olmadığı tezahür eder.

Standard tayini keyfiyeti muakkadma yalnız beynelmilel ticaret esyası olan hububat, pamuk, kahve, şeker ve maadin gibi emtiaya tatbik edilmekte idi. Sor zamanlarda billyassa Amerika'da standard usulü her türlü mevadda tatbik edilmeğe başlanmış olup büyük miktarda istihsal olunan ve ucuz fiyatlarla müstehlike arzedilen her türlü esya standardize edilmiştir.

Avrupa memleketlerinde henüz standard keyfiyeti bu kadar şumullü bir vaziyete gelmemiş ise de büyük sanayi memleketlerinde yavaş yavaş bu usulün taammüne doğru bir cereyan hasıl olmuştur.

Standard tayini keyfiyetinin sanayinde ve istihsal sahasında hulusle getirdiği tasarruf ve iktisadi mevzubahis edecek değiliz. Yalnız ihracat etmekte olduğumuz mahsulât ve emteamızın behemehal standardize edilmesini icap ettiren bazı sebepleri zikreyleyeceğiz.

Evvelâ standardize edilmiş mal, daha kolaylıkla müsteri bulur. Sanayen standard mallar daha iyi fiyatla satılabilir. Meselâ fındık hakkında Eşref beyin mahsulâtımızla

İspanya mahsulâtı arasında yapmış olduğu mukayese çok şayanı dikkattir. İspanya fındıkları, bizimkiler kadar lezzetli ve yağlı olmamasına rağmen standard üzerine satış yapılmakta olması cihetyle hem fazla rağbetle ve hem de yüz kilosu da 10 Şilin gibi mühüm bir farkı fiyat mazhar olmaktadır ki, balada mağzuratımızın ne dereceye kadar mukarnı hakikat olduğuna bir delik kâfidir.

Binaenaleyh şimdilik ihracat emtiamızı açılen standardize etmek manafii iktisadiyemiz namını elzem görülmektedir.

Standardlar nasıl olmalıdır?

Fikrimce bu nevi emtianın evvel emirde beynelmilel piyasa standardlarını tetkik etmeli ve memleketimize ait tipleri de mümkün olduğu derecede az farklarla tesbit eylemelidir.

Meselâ Afyon için morfin esası üzerine beynelmilel standardlar tayin etmiş iken menşeî itibariyle veya hâl ekstra, âdi mal gibi sıfatlar ilâvesiyle standardlar tesbite kalkışmamalıdır.

Umumi kongrenin kararıyle ihrac limanlarındaki ticaret odalarının iştirakiyle teşekkür edecek mütehassis hey'etler vasıtasiyle bu standardların tesbiti ve tatbikatının odalarca ve borsalarca temini bu hususta takip edilecek yegâne yoludur.

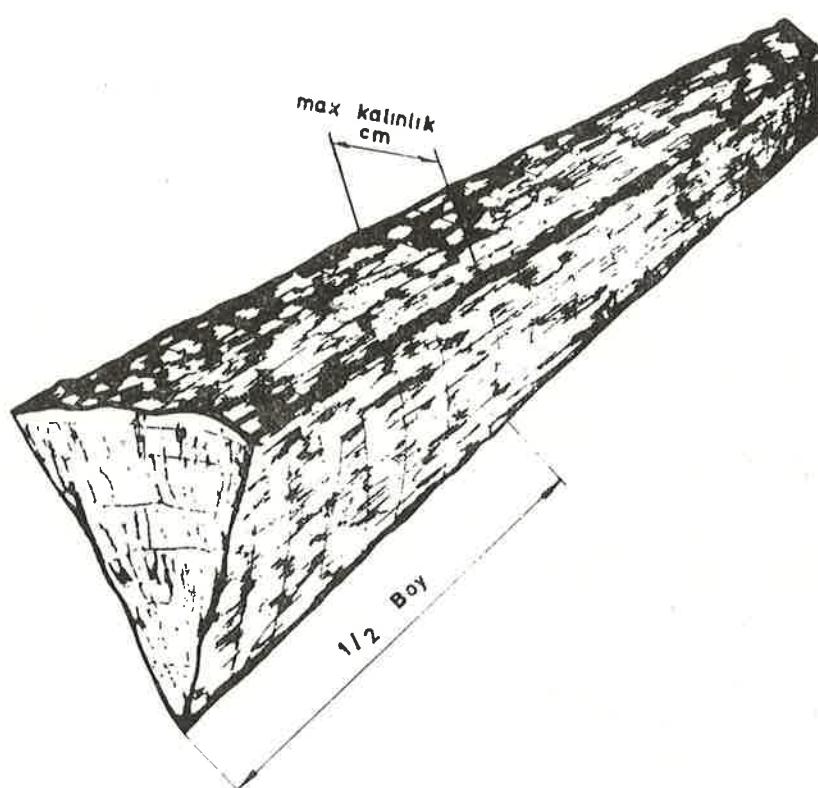
Ihracat emtiamızdan bazlarının standardize edilemeyeceğine dair serdedilen mütalâalar zannımızca gayri varittir. Meselâ zeytin yağlarıımızın standardize edilememesine sebep olmak üzere muhtelif iklimlerde yetişen yağlarda tefavüt bulunduğu ve hattâ bir zeytinliğin muhtelif fabrikalarda tasir olunan yağlarında bile bu farklı hasıl olaca-

ğı söylenilmektedir. Halbuki standardize edilmekten beklenilen asıl faidede işte bu fabrikasyon farklarını had asgariye tenzil etmek ve memlekette imal olunan yağların vasatı evsafını tesbit eylemeden ibarettir.

İklim farkı şüphesizdir ki, diğer memleketlerde de mevzubahis olabilir. Halbuki oralarda standardlar tayin ve tesbit olunmuştur. Bizzat için de aynı tariki takip etmek ve standardlarımızı o memleketler gibi tesbit eylemek lâzım gelir. Standard usulün en ateşli aleyhdarları bile bugün mahsulât ve muamelâtımızın taşış edilmekte olmasından memleketin büyük zararlar görmekte olduğunu mütfekikan beyan etmekteirlər. B'zce bu hile ve taşishi keyfiyetinin önüne geçebilmek ancak ve ancak standard tayini suretiyle kabil olabiliyor. Terkibindeki afyon miktarı izerine standardize edilmiş olan bir malın taşışından kimsenin bir faydası olamaz. Çünkü o mal daima mevcut morfinin miktarına göre fiyat bulur. Elverirki, standardların tesbitinde memleketin hakiki istihsalatı gözönüne alınmış olsun ve ne müstahsil ve ne de tacir bundan mutazarrır olmasın.

Hü'lâsa serdedilen itirazlar ne olursa olsun, bizden daha müteraki ticaret ve sanayi memleketlerinin tuttuğu yolu tutmağa ve onların kabul ettiği usulleri kabul eylemeye mecburuz. Çünkü manafii alıcı iktisadiyemiz bunu icap ettirmektedir. Binaenaleyh başlıca ihracat emtiamızın standardize edilmesi hususunun umumi kongre ruznamesine alınması keyfiyetinin İktisat Vekâleti celiliyesine arzı muvafik görülmektedir.

(*) Bu rapor, İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 1928 yılında yapılan Kongre yayınları arasında çıkan 8 No.lu yayından alınmıştır.

ŞEKİL-1 Yarma odun boyutları.

- I -

LİF, YONGA VE TALAŞ İMALİNDE KULLANILAN ODUN STANDARDI

Ziya GÜNEY
Orman Yük. Müh.

Memleketimizde, odun ham-maddesi üretiminin % 70'i yakacak, aynı zamanda bu sanayinin ham-% 30'u endüstriyel odun olarak kul-lanılmaktadır. Gelişen Orman Ürün-leri Sanayiinin hammadde ihtiyaci-nı karşılamaya çalıştığımız bir dö-nemde, odun hammaddesini bu ölçüde yakacak olarak kullanmak, ulusal ekonominin ve kalkınma plân-larının amaçlarına aykırı düşmek-tedir. Bu durum, gelişmemiş ülke-lerdeki tüketim şeklinin çok açık bir örneğidir.

Orman Ürünleri Sanayi Tekno-lojisinin bugünkü gelişme doğrultus-su, selüloz, lif ve yonga levha üre-timine önem vermek şeklinde be-lirmektedir. Memleket orman ürünl-eri sanayiinin bu yönde gelişmesi karşısında, lif levha ve yonga levha sanayiine elverişli emvalin yakacak adı altında kullanılması, orman ürü-nünün miktar ve değer bakımından kaybına sebep olacağından, yakacak odun ve özellikle pazar satışı olarak köylüye verilen odunun üretilmesi sırasında, TSE Teknik Kurulunca kabul edilmiş ilgili Standardın dik-katle gözönünde tutulması suretile, adı geçen sanayi tesislerinde kullan-maya elverişli odunun, yakacak odun istiflerine karışmaması sağlan-mış olacaktır. Böylece milli servetin

kaybına meydana verilmeyeceği gibi, maddesinde, partinin çeşitli yerle-rinden % 5 oranında ster ayrılacağı, numune miktarının 2 sterden az, 5 sterden çok olamayacağı; endüstri-yel odun artıklarında ise, yiğinin çe-şitli yerlerinden ağırlıkça % 1 ora-nında numune alınacağı, numune miktarının da 10 Kg.'dan az ve 50 Kg.'dan çok olamayacağı ifade edil-mektedir.

Adı geçen standardda; lif ve yonga odunu, talaş odunu ve endüstriyel odun artığının tarifleri yapılmakta,

Sınıflandırma bölümünde bu standarda giren odunlar, biçimleri-ne göre; yuvarlak yarma odun, artık parça ve testere tozu olarak 4 gruba, kullanma yerlerine göre; lif ve yon-galık, talaşlık olmak üzere iki tipe ayrılmaktadır.

Özeliklerine göre, lif, yonga ve talaş odunları bir sınıfır. Standardda iki çizelge ve bir şekil bulun-maktadır. Çizelge-1 de lif, yonga ve talaş odunlarının boyutları, çizelge-2 de de görünüş özelliklerini belirtmektedir.

İkinci Bölüm; numune alma

maddesinde, partinin çeşitli yerle-rinden % 5 oranında ster ayrılacağı, numune miktarının 2 sterden az, 5 sterden çok olamayacağı; endüstri-yel odun artıklarında ise, yiğinin çe-şitli yerlerinden ağırlıkça % 1 ora-nında numune alınacağı, numune miktarının da 10 Kg.'dan az ve 50 Kg.'dan çok olamayacağı ifade edil-mektedir.

Muayene ve deneyler kısmında, gözle muayenenin, boyut ve kusurların ölçülmesinin, rutubet miktarı ta-yininin nasıl yapılacağına degeñim-mekte, piyasaya arz bölümünde de satış partilerinin ne şekilde oluşturu-lacağı belirtilmektedir.

TSE Teknik Kurulunca kabul edilmiş bu standardın, Resmî Gaze-te'de ilânından bir yıl sonra da mecburi yürürlüğe konulması kararlaştırmıştır. Lif, yonga ve talaş ima-lide kullanılacak odun standardının yukarıda belirtilmeye çalışılan ö-nemli ve faydalı fonksiyonunu ya-pabilmesi bakımından, diğer orman ürünléri standarı ile birlikte bu standardın da, Orman Bakanlığın-ca ele alınarak, mecburi uygulan-ması hususunda gerekli işlemlerin yapılmasını, standardın yararlı olmasını ümit ve temenni etmekte-yiz.

Petrokimya Sanayii ve

POLİPROPİLEN STANDARDI

Ayşe CEYHAN
Kimya Yüksek Mühendisi

Petrokimya Sanayii, petrol rafineri ürünlerleri veya doğal gazdan başlayarak plastikler, sentetik kauçuklar, sentetik elyaf hammaddeleri, deterjan hammaddesi, plastikleştiriciler, antifriz, boyalar ve yapıştırıcı hammaddeleri, tekstil yardımcı madde ve daha yüzlerce kimyasal maddeyi üreten sanayi dalına verilen addır. I. ve II. Beş Yıllık Kalkınma Plânlarında kimya sanayii içinde incelenmekte olan Petrokimya sanayiinin, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çok hızlı gelişmesi ayrı bir alt sektör olarak ele alınmasını gerektirmiştir.

Petrokimya sanayii çeşitli sınıfları ile mal alışıverişini olan ve bu nedenle sanayileşmeye etkisi güçlü aramalı sanayileri arasında olup, ayrıca teknolojik gelişmeyi itici ve hızlandırıcı etkisi nedeniyle de öncelikle geliştirilecek sanayi dalları arasında yer almaktadır. Petrokimyasal mallar incelendiğinde, yaygın olan kanının aksine, büyük ölçüde yatırım mallarına歧idi oldukları dikkati çekmektedir. Örneğin, 1970 yılı gerçekleştirmelelere göre petrokimyasal maddelerin % 50,5'ü boru, inşaat malzemesi, sula- ma hortumları ve ser örtüleri gibi yatırım mallarına, % 12,7'si çeşitli makina parçaları gibi dayanıklı tüketim mallarına ve % 36,8'i de mutfaç eşyası, oyuncak, giyim eşyası gibi tüketim mallarına girdi olmuşlardır.

Petrokimyasal ürünler dünyada ilk olarak 1920'lerde üretilmeye başlanmışsa da esas gelişme İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra 1950'lerde olmuştur. Özellikle Avrupa'da büyük ölçüde tahrip olan kömürde dayalı kimya sanayii, savaştan sonra yeniden kurulurken hammaddeler olarak petrol ve petrol ürünlerine dayandırılmıştır.

Türkiye'de ilk petrokimya sanayii kurulması fikri Batman Rafinerisinin tevsiisinin planlanmasına paralel olarak ortaya atılmıştır. Daha sonra ilk ciddi etüdler Türkiye Petrolleri Anonim OrtaklıĞı tarafından 1961 yılında yapılmıştır. Tür-

kiye Petrolleri Anonim OrtaklıĞının bu çalışmalarına paralel olarak aynı tarihlerde bazı yabancı şirketler tarafından da etüdler yapılmıştır. Türkiye Petrolleri A. O. tarafından hazırlanan projenin kabul edilerek 1964 yılı yatırım programına alınmasından ve projeyi gerçekleştirmek için Türkiye Petrolleri Anonim OrtaklıĞının görevlendirilmesinden sonra 3 Nisan 1965 tarihinde % 55 Türkiye Petrolleri, % 25 T.C. Emekli Sandığı ve % 20 Ordu Yardımlaşma Kurumunun katılımıyla 250 milyon TL sermayeli Petkim Petrokimya Anonim Şirketi kurulmuştur. Daha sonra şirketin sermayesi iki aşamada 700 milyon TL'ye artırılmıştır.

Yarımca'da yapımına başlanan Petrokimya kompleksinin ilk üniteleri 1969 yılı ortalarında deneme işletmesine alınmış, ilk ürünler olan polietilen ve polivinil klorür sırasıyla 2 Şubat 1970 ve 18 Temmuz 1970 günleri elde edilerek piyasaya sürülmüştür.

Aynı yıllarda bazı ufak tesislerde polivinil asetat, plastikleştiriciler ve poliester, fenolik, üre-formaldehit, alkit, melamin gibi bazı reçinelerin de son kademeden itibaren üretimlerine başlanmıştır.

Yurdumuzda petrokimyasal mallara olan talep çok hızlı artmaktadır. Petrokimya sanayiinin en önemli malları olan ve bugün günlük hayatı olduğu kadar sanayie de büyük ölçüde girmiş bulunan plastiklere olan talep çok hızlı artmıştır. Petrokimya sanayiinin yurdumuzda kurulmasına karar verildiği yıllarda talep çok düşük bir düzeyde; örneğin 1962'de fert başına plastik kullanımı ancak 520 gram iken, 1969'da bu miktar fert başına 1,9 Kg'a artmıştır. 1995 yılında ise plastik kullanımının fert başına 28 Kg'a ulaşacağı tahmin edilmektedir. Diğer petrokimyasal ürünlerde de gelişme plastikler örneğine uygun olmuştur.

Bu nedenle geçmiş yıllarda hesaplanan kapasiteler daha başlangıçta talebi karşılamaya yeterli olamamıştır.

Gerçekten Yarımca'da yapımına başlayan, bazı üniteleri üretmeye başlamış bulunan ve her yıl yeni bazı üniteleri devreye girmekte olan kompleksin daha ilk üniteleri işletmeye alınmadan tevsiilerine başlanması dahi talebi karşılamaya yeterli olamamış ve ikinci bir kompleks kurulması gereği ortaya çıkmıştır. Yapılan çeşitli etüdler sonucunda ikinci kompleksin İzmir-Aliağa bölgesinde kurulması uygun görülmüştür.

Birinci Petrokimya kompleksinin tamamlanmasıyla boru, yer döşemesi, kablo, giyim eşyası gibi malların hammaddesi olan polivinil klorür (PVC) üretimi 52.000 tona, ambalaj filmi, hortum, çeşitli mutfaç eşyaları, şişeler gibi malların hammaddesi olan polietilen üretimi ise 28.500 tona ulaşacaktır. Ayrıca lâstik sanayiinin hammaddeleri olan sentetik kauçuklar 48.500 ton, karbon siyahı ise 30.000 ton üretilicektir. Aynı tesislerde yılda 25.000 ton üretilicek olan kaprolaktam naylonunun hammaddesi, 10.000 ton dodesil benzen ise deterjan hammaddesi olacaktır. Birinci Petrokimya kompleksinde bu ürünlerin ham maddelerini de üreten tesiler bulunacaktır. 1977'de Türkiye'nin toplam plastik üretiminin 130.000 tona ulaşması beklenmektedir. 1970 yılında plastik üretiminin Fransa'da 1,5 milyon, Almanya'da 4,3 milyon, İtalya'da 1,7 milyon İngiltere'de 1,5 milyon, ABD'de 9 milyon, Rusya'da 1,6 milyon ve Japonya'da 6,3 milyon ton olduğu dikkate alınırsa, Türkiye'deki üretimin 1970'de 20.000 ton dan 1977'de 130.000 tona çıkmasına rağmen diğer ülkelere göre çok az olduğu ve bu konudaki hızlı gelişmenin devam etmesi gereği açıkça görülecektir.

Yarımca Petrokimya kompleksinin 1974 yılında tamamlanarak Üçüncü Plân dönemi sonunda tam kapasiteye ulaşması beklenmektedir. Bu sanayide üretim çok düşük bir düzeyden başladığından Üçüncü Plân dönemindeki yıllık artış hızı % 42,2 gibi çok yüksek bir değere ulaşacaktır. Ancak bu üretim

artışı yılda ortalama % 20,3 artması öngörülen talep artışını tam olarak karşılamaya yeterli olamayacak ve ithalat, azalarak da olsa, devam edecektir.

Bu dönemde kurulmasına başlanacak olan İkinci Petrokimya kompleksinin de bazı ünitelerinin plan döneminin son yılında üretime başlaması beklenmektedir. Petrokimya kompleksleri dışında üretilmekte olan plastikler, polivinil asetat ve plastiğeştiriciler konularında mevcut tesislerin tevsileri talebi karşılamaya yeterli olacaktır. Üretimdeki bu artış karşılığı olarak ithalat azalacaktır. Nitekim 1972'de talebin % 62'si ithalatla karşılanırken, 1977 de bu oranın % 15,5'a inmesi beklenmektedir.

Bazı ürünlerde yurt içi talep ile kapasite arasında bir denge sağlannıncaya kadar ihrac olanakları da görülmektedir.

Petrokimya sanayiinde talebin yurt içi üretimle karşılanması gelişen teknolojinin yakından izlenmesi ve yeniliklerin bugünkü tesislere uygulanması, ayrıca kurulacak komplekslerin bütün olarak ve op-

timum kapasitede gerçekleştirilmesi ilkeleri Üçüncü Beş Yıllık Planda yer almaktadır.

Başlangıçta da belirtildiği gibi sanayileşmemize önemli katkıda bulunması beklenen petrokimya sanayinin yurdumuzda temel hammadeden başlayarak entegre olarak kurulması ve geliştirilmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle Üçüncü Beş Yıllık Planda petrokimya komplekslerinin bütünlüğünün korunması üzerinde titizlikle durulmuş ve planda bunu sağlayıcı bir ilke benimsenmiştir. Böylece planlı dönemde kurulmasına başlanan bu sanayi dalının rekabet gücü kazandırılarak geliştirilmesi sağlanacaktır.

Petrokimya sanayinin gelişmesi ve bu sanayi türlerine karşı talebin artması gerek yurtçi üretim, gerekse ithalatta bu ürünlerin standardlarının eksikliğini hissetmiştir. Bu nedenle 1970 yılında Türk Standardları Enstitüsü bünyesinde Petrokimya Hazırlık Grubu kurulmuş ve çalışmalarla başlanmıştır. Öncelikle polietilen, polivinil klorür, polistiren, polipropilen gibi en yaygın plastik türleri ile, cak işlemler açıklanmaktadır.

sentetik kauçuklar, karbon siyahı gibi ürünler programa alınmıştır. Plastikler için deney metodlarının standartlarının tamamlanmasını, daha sonra da sırasıyla madde standartlarının hazırlanması yolunun seçilmesinin daha uygun olacağını göstermiştir. Deney metodları standartları tamamlanmış ve ilk olarak da polipropilen standardı hazırlanmıştır.

Polipropilen standardında önce polipropilen tanımlanmakta, genel formülü ve yapısal değişikliklere göre farklı formüller verilmektedir. Polipropilenin özellikleri bir çizelgede gösterilmekte, numune alma şekli, numune sayısı ve miktarı, numune hazırlanması ve analiz numunesi anlatılmakta, deney parçalarının hazırlanması konusunda TS-1149'a, deneyler konusunda da daha önceden hazırlanmış olan metod standardlarına atıf yapılmaktadır. Standardda, son olarak, işaretleme, ambalaj için bilgiler verilmekte, çeşitli hükümler ve Türk Standardlarının uygulanması hakkında ki Tüzük hükümlerine göre yapılmaktadır.

KILIÇOGLU

**Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
ESKİSEHIR**

**Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğları Fabrikaları
HER NEVİ KIREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI**

**EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAIMA
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR**

**Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir**

**Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99**

**Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standalarınız ve OR-AN Yapı
Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standınızı görünüz.**

 garantisi ile

**qüvenebile.
ceqiniz
kablo**

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
OKÇUMUSA CAD.
BANKALAR SARAYI
KARAKÖY
TEL : 44 73 07 - 49 01 37

**kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...**

be-li grafik

Standard — 130

Türkiye'de Sertifikasyon Uygulaması

Muzaffer UYGUNER

Türkiye'de sertifikasyon sistemi lüge konulan bir Tüzük ile konuyu limat'a göre tip sözleşme örneği de 1930 yılında yürürlüğe konulan 1705 düzenlemiştir. Bu tüzüğe göre yü- hazırlanmış ve TSE'nin yetkili or- sayılı yasa dayanır. Bu yasanın rürlüğe konulan 30.6.1940 tarih ve ganınca ilân edilmiştir. TSE, bu ta- birinci maddesi, hükümete standar- 2/13839 sayılı kararname ile ilk limat ve tip sözleşme hükümlerine dinasyon ve sertifikasyon konusun- olarak 4 madde için bu yolda ilk uygun olarak, standardı çıkış malları imal eden veya üreten fir- da yetkiler tanımıştır. Hükümet, bu adım atılmıştır. Bugün, mecburî ki- yetkilerini kararnameler düzenleyip linan her Türk Standardı ile işaret- yürürlüğe koyarak kullanmaktadır. lemenin sınırı genişletilmektedir.

Bugün, Türkiye'de iki sertifi- kasyon sistemi uygulanmaktadır. Birincisi hükümet tarafından, ikinci Türk Standardları Enstitüsü ta- rafından uygulanan sistemdir.

1 — HÜKÜMET TARAFINDAN UYGULANAN SERTİFİKASYON SİSTEMİ :

1.1. Hükümet tarafından uygulanan sertifikasyon, mecburî kı- lınan Türk Standardları ile ilgilidir.

Türk Hükümeti, ihracat malları ile ilgili bulunan ve mecburî kılınan standardların konusuna giren malları, ihracatçılarından önce ve ihracat li- manlarında denetçilere denetletmekte ve standarda uygun olanlar için sertifika vermektedir. Ambalajları üzerine de denetlendiği- ni gösteren resmi damgasını vurmaktadır.

Sertifika alınmamış ve ambala- jı üzerinde resmi denetleme dam- gası vurulmamış malların ihracı mümkün değildir. Bu husus, çıkış kapılarında gümrükler tarafından aranmaktadır.

1.2. Türk Hükümeti, ayrıca malların işaretlenmesi ve ulusal damgaların vurulması için de bazı tedbirler almıştır.

1705 sayılı Yasanın hükümleri- ne dayanılarak, 15.1.1940 tarihli ve laınlması ile İlgili Talimat» hazırla- 2/12690 sayılı kararname ile yürü- nip yürürlüğe konulmuştur. Bu ta-

1.3. Türk Hükümeti, standardı bulunmayan ihracat malları için ay- ri bir sertifikasyon sistemi getir- cisi Türk Standardları Enstitüsü ta- maşıdır.

1705 sayılı Kanun hükümlerine göre hazırlanıp 24.8.1965 tarih ve 6/5176 sayılı kararname ile yürürlü- že konulan «İhraç mallarının nu- munesine ve satış anlaşmasına uy- gunluğunun denetlenmesine dair tü- zük»e göre, standardı bulunmayan ve numune üzerine yapılacak anlaş- malı dış satışlar denetime ve serti- fikasyona tâbi tutulmuştur. Bu gi- bi anlaşmalı satış konusu mallar- dan alınacak numuneler, tüzükte belirtilen süre içinde sertifikasyon merciince saklanmaktadır.

1.4. Ekim için kullanılacak bitki tohumları da ayrı bir yasaya ve tüzüğe göre Tarım Bakanlığında sertifikasyona tâbi tutulmaktadır.

2 — TÜRK STANDARDLARI ENS- TİTÜSÜ'NÜN SERTİFİKASYON ÇALIŞMALARI :

2.1. Türk Standardları Ensti- tüsü'nün kuruluş yasası, mecburî kılınmayan Türk Standardları ko- nusuna giren mallar için bir serti- fikasyon sistemi uygulamaktadır.

Bu uygulamada esas olmak üz- re «TSE Alâmeti Farikasının Kul- ret ve Sanayi Odaları da, özellikle menşe bakımından bazı sertifikas- 2/12690 sayılı kararname ile yürü- ion çalışmaları yapmaktadır.

malları imal eden veya üreten fir- malarla anlaşmalar yapmakta, on- ların mallarını sertifiye etmektedir. Bu sertifikasyon iç piyasaya dönük- tür.

2.2. TSE, sözleşme yapmadan mallardan numuneler alıp kendi la- boratuvarlarında deneylerden ge- çirmekte, olumlu sonuç alındığı tak- dirde sözleşme yapılmaktadır.

Sözleşme yapıldıktan sonra da, zaman zaman piyasadan numuneler alınıp gene denetlenmektedir. Yapı- lan denetlemelerde standarda aykırılık bulunduğuunda sözleşme feshe- dilmekte, durum kamu oyuna duyu- rulmaktadır.

2.3. TSE tarafından yapılan standardlarda bir de oto-sertifikasyon diyeceğimiz bir sistem yer almaktadır. Bu uygulamada, isten- diği takdirde satıcı, malın standardına uygunluğunu belirtmek üzere bir «standardda uygunluk beyannamesi» vermek veya göstermek zorunda- dir.

3 — BAŞKA KURUMLARIN UYGULAMASI :

3.1. Türk Standardı bulunma- yan mamuller için, özel bir yasaya göre kurulan mühendis ve mimar odaları sertifikasyona yönelikler- dir.

3.2. Sanayi Odaları veya Tic- ret ve Sanayi Odaları da, özellikle menşe bakımından bazı sertifikas- ion çalışmaları yapmaktadır.

Nervürlü

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
TURKISH STANDARDS INSTITUTION

10 Evid 1913

2000.0.38 • 023

THE STANDARD BANK OF SOUTH AFRICA LTD.
JOHANNESBURG

TÜRK STANDARDLARI
EVYAHNEKI
İzmir'de üretilen İETAG, Izmir Metalurji Fabrikası T.A.Y. ile Enstit-
tülük üzerinde yapılan sıkılaşmış gerilme tırnak hundan boyası TS 708
Beton Çelik Cubukları standartında wycon olarık yapacağı, III a Tipi Nervürkü
Beton Çelik Cubukları.
Cubuk 8 TS - 700 / III a
Cubuk 12 TS - 700 / III a

KOYUŞ YETKİLİ TANIMLARI

Aynı sözdeşenin ilgili hükümleriley de bu mevduatları
gerçek imzalı aranmasa ve gerçik hizmetin standartlarında kontrol ve muay-
nev yerlerinde rastlanan standartlarda ekstra halleri dislitsirme
dir. Bir konuda mevduatlar üzerindeki surückle östümle yetkisi varsa bunların standartlarına uy-
gunluk gösteren bir genel yetkiyi verir. TJK Karşılıkta bunların standartlarına uy-
gunluk gösteren bir genel yetkiyi verir.

Küy-yetkililerin işbirliği

TJK İSTİHDİ MÜDÜRLÜĞÜ İŞBİRLİĞİ

U.S. TSE market
U.S. TSE elements

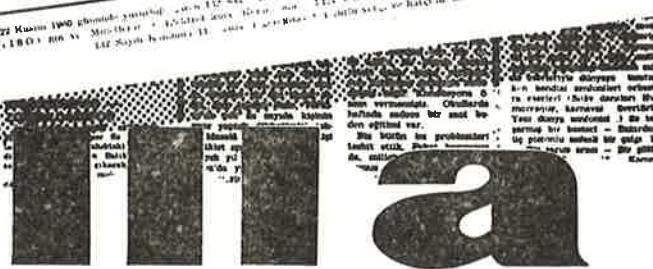
T.J.K. STANDARD INSTITUTE
Rajendra
Vidya Bhawan
Patna - 800 005

EX-10.10

SE/10.10
Adres : STANDARD - ANKARA; Posta adresi : NEVATİREK CADDESI 112 - YENİŞEHİR; Tel: 1791 94 (5 saat)

Telegraf adresi : STANDARD - ANKARA: Posta adresi : VEN

vertrakte uitspraken
in systeem
beleid
deze voor
cijfers en
herhaal
vervoerden
verstuurde
vertrakte
hetgeen
hetgeen
deze stelt
deze opmerkt
deze behoefte
Onderstaande
een serie politieke
en economische
en technologische
en deelstaatse
deze
deze
deze
deze
deze
deze

**Metaş Nervürlü IIIa Çeliği
Türk Standartları Enstitüsünün
Garantisine sahip yegâne
insaat çeliğidir.**

METAS İZMİR METALURJİ FABRIKASI T.A.S.

P.K. 458 Izmir Telgraf. METAS:İzmir Telefon. 39740

Standrd - 131

Standard Dünyasından Haberler

IEC'nin İKİ TEKNİK KOMİTESİ YILLIK TOPLANTILARINI ÜLKEMİZDE YAPACAK

3 NUMARALI KOMİTE İSTANBUL'da, 36 NUMARALI TEKNİK KOMİTE ANKARA'da TOPLANACAK

Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) na bağlı 3 numaralı «Grafik Semboller» ve 36 numaralı «İzolatörler» Teknik Komiteleri ile bunların bazı alt komiteleri, 1973 yılı çalışmalarını Türk Standardları Enstitüsü'nün davetlisi olarak memleketimizde yapacaktır. 3 Numaralı Teknik Komite ile 3A ve 3B Alt Komiteleri 11-20 Eylül 1973 günlerinde İstanbul'da; 36 numaralı yılı çalışmalarını Türk Standartla-Komiteleri, 25-28 Eylül 1973 tarihlerinde Ankara'da, TSE Konferans Salонunda toplanacaklardır.

Aşağıda, bu çalışmalar hakkında bilgi sunuyoruz :

IEC/TC 3 Toplantıları

IEC/TC5 Toplantısı
IEC'nin İstanbul çalışmaları
11 Eylül günü, 3B sayılı «Grafik Semboller/Diyagramların, Şemaların ve Tabloların Hazırlanması» Alt Komitesinin toplantıları ile başlayacaktır. Daha sonra, 3A sayılı «Diyagramlar için Grafik Semboller» Alt Komitesi de, 17-20 Eylül günleri çalışmalarını tamamlayacak ve 21 Eylül günü de 3 numaralı ana Teknik Komite toplanarak, Alt Komitelerin çalışma sonuçlarını görüşecektir.

I.T.Ü. Makina Fakültesi Salo-nunda yapılacak olan toplantıların Organizasyon Komitesi Başkanlığını ve katılacak Türk Heyeti Başkanlığını, TSE Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Necmi Tanyolaç yapacak-tır.

IEC/TC 36 Toplantıları

IEC'nin bu yıl memleketimizde yapacağı çalışmalar, 36 numaralı «İzolatörler» ve 36C sayılı «Şalt Sahaları için Izolatörler» Alt Komitelerinin toplantıları ile devam edecektir.

24 Eylül günü 36C Alt Komitesi toplantısı başlayacak ve bu çalış-

malar 25 Eylül günü öğle vaktine kadar sürecektir. Aynı gün öğleden sonra toplanacak olan 36C Alt Komitesi ise, 27 Eylül akşamına kadar gündemindeki konuların görüşülmeyeğini tamamlayacaktır.

36 Numaralı «İzolatörler» Teknik Komitesinin 28 Eylül günü yapacağı toplantıının gündeminde ise, Alt Komitelerin çalışma sonuçlarını kapsayan raporlar ver almaktadır.

Kapsayan raporlar yettilmekte ve
IEC/TC 36 ve Alt Komitelerinin
Ankara toplantularına katılacak Türk
Heyetine de, TSE Yönetim Kurulu
Üyesi Prof. Dr. Necmi Tanyolak
baskanlık edecektir.

**Sudan, ISO'nun Aslı
Üyeliğine Kabul Edildi**

CEZAYİR DE ISO'NUN MUHABİR ÜYESİ OLDU

Bir süreden beri Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı' (ISO)'nın muhabir üyesi olan Sudan Standard Spesifikasiyonlar Teşkilatı, ISO Konseyi'nin aldığı bir kararla, Teşkilatın aslı üyeliğine kabul edilmişdir.

ISO Merkezinden öğrenildiğine göre, Cezayir Sinai Mülkiyet Milli Bürosu da ISO'nun muhabir üyesi olarak kaydedilmiştir.

Bilindiği gibi, ISO'nun aslı üyeleri, Teşkilata aidat ödemekte ve uluslararası standardları hazırlayan teknik komitelere katılma, oy verme ve bu standardları kendi milli standardları olarak aynen yayına ma haklarına sahip bulunmaklardır. Aslı üyeleri, ISO Konseyine seçilebilirler, Genel Kurula katılırlar.

Muhabir üyeleri ise, ISO çalışmalarını izlemekte, yayınlardan yararlanmakta ve teknik toplantılar da gözlemci bulundurabilmektedirler.

ECE'nin Kuru ve Kurutulmuş Meyvelerle İlgili Eksperler Grubu TSE'de Toplanıyor

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonominik Komisyonu'na bağlı «Kuru ve Kurutulmuş Meyvaların Standardizasyonu» Eksperler Grubu, 6-7 Eylül 1973 günlerinde Ankara'da Türk Standardları Enstitüsü'nde toplanarak gündemindeki konuları görüşecektir.

Eksperler Grubu, Ankara çalışmalarını tamamladıktan sonra, Gaziantep'e giderek 11 Eylül gününe kadar, buradaki Antepfıstığı üretim bölgesinde ve işleme tesislerinde incelemeler yapacaktır.

ECE Eksperler Grubu'nun memleketimizdeki çalışmalarına; Almanya, Fransa, İspanya ve Polonya delegasyonları katılmaktadır. Toplantılarda memleketimizi temsil edecek heyete, TSE Yönetim Kurulu Üyesi ve Ziraat Hazırlık Grubu Başkanı Hasan Tahsin Erol Başkanlık edecek; heyette ayrıca, A. Ü. Ziraat Fakültesi, Tarım Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Güney Doğu Tarım Satış Kooperatifleri Birliği, Mersin İhracatçılar Birliği temsilcileri ile TSE Ziraat Hazırlık Grubu üyeleri bulunacaktır.

Eksperler Grubunun Ankara toplantılarında :

- 1 — İç Antepfıstığı standardı tasarısı,
  - 2 — Kabuklu Antepfıstığı standardı tasarısı,
  - 3 — İç badem standardı tasarısı, ve
  - 4 — Kuru erik standardı tasarısı, görüşülecektir.

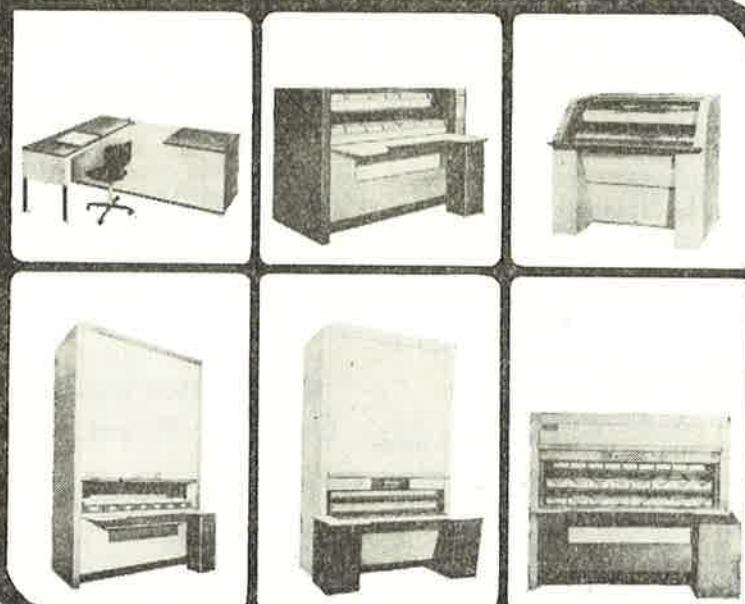
9 Eylül günü Ankara'dan Gazi-
antep'e hareket edecek olan gruba,
Hasan Tahsin Erol Başkanlık ede-
cektir.

DOSYALAMA - ARŞİVLEME
İŞLERİNİZDE
BÜYÜK YENİLİK

ZIPPEL

BÜRO ORGANİZASYONU ELEMANLARI

- DİK DÖNER TERTİBATLI DOSYALAMA ve TASNİF ELEMANLARI
- DÖNER TERTİBATLI KART HAVUZU
- ZIPPEL YAZI MASASI ve KOMBİNE KART HAVUZU
- ZIPPEL PATENTLİ ÖZEL KLASÖR - DOSYA - MUHAFAZA ZARFLARI

ZIPPEL

lisansı ile

MASİS ÇELİK EŞYA SANAYİİ A.Ş
tarafından imâl edilen

**BÜRO ORGANİZASYONU
ELEMANLARI :**

- Bilumum resmi, sivil ve askeri dairelerde
  - Hastane, banka ve kooperatiflerde
  - Elektrik, Su, Havagazı ve Otobüs işletmeleri gibi belediye hizmeti yapan kuruluşlarda
  - Yüksek sayıda bayilik veya abone teşkilatı olan kuruluşlarda
- MUVAFFAKİYETLE KULLANILMAKTADIR.

ZIPPEL BÜRO ORGANİZASYONU ELEMANLARI
Hakkında geniş açıklayıcı bilgi için
MASİS ÇELİK EŞYA SANAYİİ A.Ş
hizmetinizdedir.

MASİS ÇELİK EŞYA SANAYİİ A.Ş

FABRİKA VE DAİMİ SERGİ : KARACA SOK. 11-13 BEYOĞLU - İSTANBUL TEL. SANTRAL 45 22 45
MAĞAZA : CUMHURİYET CADDESİ 223/A HARBIYE - İSTANBUL TEL : 47 79 44 - 47 10 09

AJANSTEK

Ajanstek — 73/142 (132)

IEC'nin YENİ BAŞKANI

Dr. G. L. PALANDRI

18 Ağustos 1907'de Gallarate (İtalya) da doğmuş olan Dr. G. Palandri, 1930 yılında Milano Politeknik Enstitüsünde mühendislik doktorası yapmıştır.

Dr. Palandri, İtalyan Ordusu Muhabere Birliği kadrosunda kısa süreli bir hizmetten sonra, önce Pirelli S.p.A. (İtalya), sonra Siemens and Halske (Almanya), ve General Electric Company (İngiltere) de araştırma mühendisi olarak eğitimini ikmâl etmiştir.

1934 yılında Pirelli S.p.A. Araştırma Mühendisi olarak görev alan Dr. Palandri, 1939'dan 1945 yılına kadar aynı müessese'nin Elektrik Araştırma Laboratuvarları Müdürlüğünü yapmış, 1945'ten, İtalya ve dış memleketlerdeki Pirelli Şirketler'nin araştırma ve mühendislik hizmetlerinden sorumlu Kablo Bölümü Teknolojik Müdürü tayin edildiği 1958 yılına kadar da Pirelli Kablo Araştırma Laboratuvarları Müdürlüğünü ifa etmiştir. Bir taraftan Industr'e Pirelli S.p.A. Kablo Bölümü Araştırma ve Mühendislik Hizmetleri Müdürü (1966-1972) bulunan Dr. Palandri, diğer taraftan da Londra'daki Pirelli İnşaat Şirketi Yönetim Kurulu Başkanlığı (1963-1973) görevini de sürdürmüştür. 1972 Eylül'ünden beri ise, Industrie Pirelli S.p.A.'ya Araştırma ve Mühendislik Dağışmanlığı yapmıştır.

A.E.I. (Associazione Elettrotecnica Italiana), ve Société Française des Electriciens üyesi bulunan Dr. Palandri aynı zamanda Elektrik Mühendisleri Enstitüsü ile Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü'nün de üyesidir.

1966'dan 1968'e kadar EEC Üye Memleketler Elektronik Standardları Avrupa Koordinasyon Komitesi (CENELOM) Başkanı olan Dr. Palandri, 1966'dan beri Yüksek Gerilim Elektrik Gerilim Sistemi Uluclararası Konferans (CIGRE) Yürütme Kurulu Üyesi ve 1967'den beri de İtalyan İmalatçılar Konfederasyonu Araştırma ve Yenileme Teknik Komitesi Üyesi olup, 1971'de UNEL (Unificazione Elettronica) Başkanlığına seçilmiştir.

Dr. Palandri 1954'den beri IEC faaliyetlerine katılmış, 1958'den itibaren Konsey Üyesi bulunduğu İtalyan Elektroteknik Komitesi'nin 1965'de Genel Başkanı olmuştur. Bu görevde iken, 1966'dan itibaren IEC Konsey toplantılarına katılmış, ve 1965-1970 yılları arasında İcra Komitesi üyeliği yapmış, 1958-1972 yılları arasında da Elektrik Kabloları 20 No.lu Teknik Komite Başkanlığını ifa etmiştir.

IEC'nin 35. Genel Toplantısı Münih'te yapıldı

Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nun 35. Genel Toplantısı, Teşkilât'a üye 35 milli komiteden 1000'e yakın delegenin istirakıyla, 18-30 Haziran 1973 tarihlerinde Almanya'nın Münih kentinde yapılmıştır.

Toplantılara, memleketimizi ve Türk Standardları Enstitüsü'nü temsilen, Boğaziçi Üniversitesi Araştırma Merkezi Başkanı ve TSE Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Necmi Tanyolaç'ın başkanlığında EİEİ Genel Direktörlüğünden Mücteba Büharalılar ve Turhan Bükkümmez ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından Mustafa Öngün ve Türkiye Elektrik Kurumundan Selçuk Aygil'den kurulu bir heyet katılmıştır.

IEC'nin en yüksek yönetim organı olan Konsey toplantısının yanı sıra, Münih'te 32 teknik komite ve alt komite de 154 ayrı oturum halinde toplanmış ve yaklaşık olarak 2300 sayfalık uluslararası IEC standartı tasarısı üzerinde çalışma yapmıştır.

IEC Konseyi, 129 Standard tasarışının, «altı aylık süre» kuralı çerçevesinde üye milli komitelere dağıtımını kabul etmiş, IEC'nin 1974 bütçesini onaylamış (yani bütçe, geçmişte olduğu gibi üyelerin ödedikleri sabit meblağlara ek olarak her üyenin Merkez Sekreteryasından talep ettiği dokümanların hacmine göre artan ya da eksilen yeni bir aidat şekli öngörmektedir), Statü'de ve çalışma kuralları ile ilgili yönetmelikte bazı değişiklikler yapmış, yeni Başkan ile Muhasip Üyeli seçmiştir.

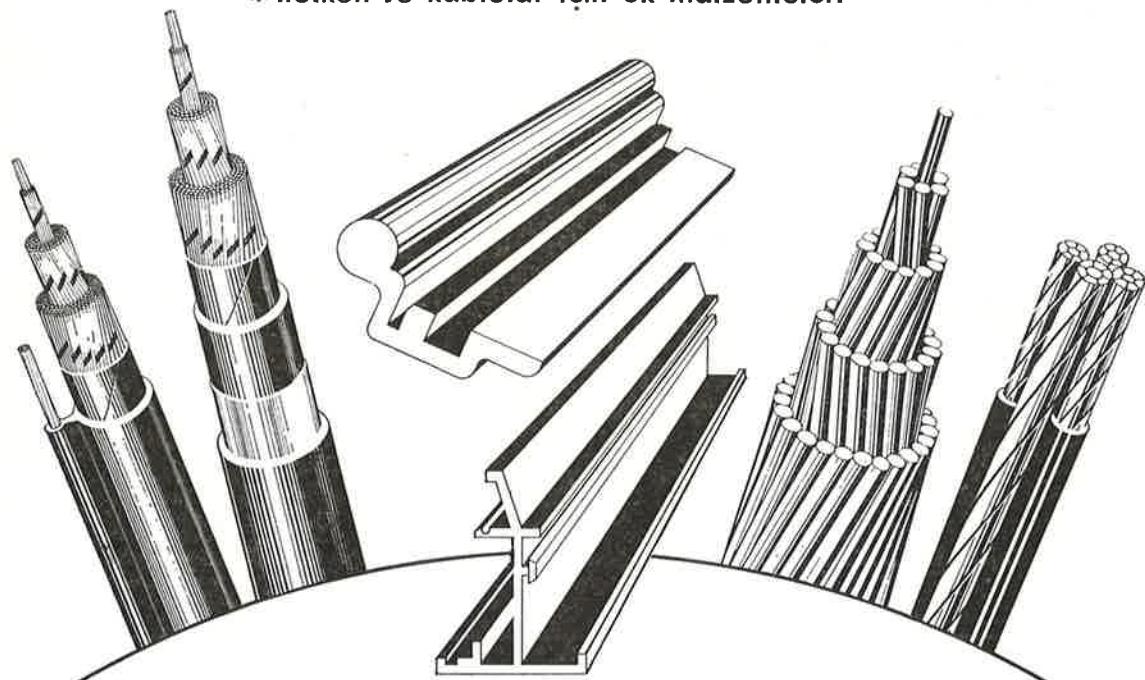
IEC Başkanlığına G. L. PALANDRI Seçildi

Süresi dolan IEC Başkanı Mr. S. E. Goodall'un (İngiltere) yerine Başkanlığı, Mr. G. L. Palandri seçilmiştir. IEC çerçevesinde uluslararası standardizasyona uzun yıllarını vermiş ve büyük hizmetleri geçmiş bulunan Mr. Palandri, IEC'nin teknik komite toplantıları vesilesiyle iki defa Ankara'ya da gelmiştir. Mr. Palandri'nin biyografisini, diğer süturnalarımızda sunuyoruz.

IEC Konseyi, görev süresi dolan Muhasip Üye Mr. J. O. Knowles (İngiltere) un yerine de İsviçre'li Mr. M. A. Winiger'i seçmiştir. Mr. Knowles'e, 9 yıldan beri başarı ile yürüttüğü görevinden dolayı IEC'nin Şeref Başkanlığı payesi verilmiştir.

Türk sanayiinde güçlü ve dihamik bir kuruluş

- * Çelik özlü alüminyum iletkenler
- * Tam alüminyum iletkenler
- * Plastik izoleli askı telli alüminyum kablolar
- * Plastik izoleli telefon kabloları
- * Alüminyum profiller
- * İletken ve kablolar için ek malzemeleri

TÜRKKABLO A.O.

Merkez : Gümüşsuyu cad. 69 Taksim - İSTANBUL
Telefon : 45 52 38-39 Telgraf : TÜRKKABLO - İSTANBUL
Teleks : 266 - İSTANBUL
Fabrika : Derince - İZMİT

Admar — 73421 (133)

Yağlama Yağlarının Sınıflandırılması Konusunda Uluslararası Bir Anlaşmaya Varılması Yönde İlk Adım Atıldı

İleride bir ISO uluslararası Standardı haline getirilmesi beklenen bu anlaşma endüstri için büyük önem taşımaktadır

Amerikan ve İngiliz yağ uzmanlarının geçenlerde 2,2 °C'lik bir tâvîz vermesiyle, endüstride kullanılan yağların tek bir sınıflandırma sisteme bağlanması hususunda tam bir uluslararası anlaşmaya varılması yönünde ilk adım atılmış bulunuyor. Aslında, İngiliz ve Amerikalılar İngiltere ve Amerika'da yaygın, 100 °F'nin metrik karşılığı olan 37,8 °C'yi bir referans derecesi olarak kabul edegeldikleri halde, ISO'nun 28 No.lu Teknik (Petrol Ürünleri) Komitesinde temsil edilmekte olan diğer memleketler çoğunlukla 40 °C gibi yuvarlak bir rakamın kabulüne taraftardı.

Bütün bunlar konu hakkında ihtisası olmayanlara fazla akademik gelebilir. Fakat, ileride bir ISO Uluslararası Standardı haline getirilmesi beklenen bu anlaşmanın endüstri içini büyütür.

Teklif edilen bu uluslararası sınıflandırma, pek ince olan dingil yağından, silindir yağına kadar 18 grado'daki yağları kapsar. Yağların böyle tek bir ISO sınıflandırma sisteme sokulması, malzemeyi kulanınanlarla imalâtçıları bu grado'larda yağ istemeye ve dolayısıyle yağ satıcılarını da bu istekleri karşılamaya teşvik edecektir.

Ancak, bu alanda standardların gelişmesiyle, bir sanayi tesisi için yeni bir takım tezgâhi veya başka bir parça satın alırken sanayicinin karşısına bir problem çıkıyor. Bu problem, sanayicinin başka satıcıdan ayrıca yağ satın almakla, fabrika imalâtçısının tasvi bi hilâfina, müşterisi bulunduğu eski satıcının tavsiye ettiği yağları kullanmak arasında bir tercih yapmak zorunda kalmasıdır. Fabrika imalâtçısının tasvibine mazhar olmayan yağların kullanılması, başlangıçta, bu imalâtçının garantisini geçersiz kılabilir.

Demek oluyor ki, fabrika imalâtçıları sadece teste tâbi tutulmuş veya bizzat denenerek tatminkâr sonuç alınmış yağlara iltifat edeceklerdir.

Bu da, uluslararası standartı

zasyonun zaman ve para yönünden ne derecede ekonomi ve kolaylık sağladığını saptayan diğer bir örnektir.

Bundan birkaç yıl önce, American Petroleum Institute, standar dizasyon programının bir yılda 2000 Dolar'a varan malzeme ve teçhizat alanında petrol sanayiine en az 200 milyonluk bir tasarruf sağladığını tahmin etmiştir. Envanterlerin azalması; mühendislik hizmetlerinin basitleşmesi; parçaların yekdiği ile değiştirilebilir olması; ağırlık ve ölçülerin bir örnek ve güvenilir hale getirilmiş olması; kontratların yazılmasında sağlanan kolaylık ve güvenlik yönünden katkıda bulunmuş olmasını, bu tasarrufu sağlayan faktörler olarak belirtmek gerekir.

CERTICO'nun 7. Toplantısı Washington'da Yapılacak

CERTICO'nun 7 nci toplantısı 12-13 Eylül 1973 tarihlerinde, ISO Genel Kurulu'nun toplanması vesilesiyle ABD'nin merkezi Washington D.C. de yapılacaktır. Genel Kurul toplantılarının yapılacak Sheraton-Park Hotel'de ilk toplantı 12 Eylül günü saat 14.00 de yapılacaktır.

Gündem şöyledir :

- 1 — Toplantının açılması ve gündemin kabulü,
- 2 — 12-13 Nisan 1973 de Cenevre'de yapılan 6 nci toplantı tutanlığının sunulması,
- 3 — Tutanakta yer alan hususların incelenmesi,
- 4 — «Yürürlükteki sertifikasyon sistemleri ile ilgili ISO kodu» adlı kitabın hazırlanması,
- 5 — Sertifikasyon programlarında kullanılacak standardların içeriğinin saptanması,
- 6 — İkili sertifikasyon anlaşmalarının yayılması için siyaset olanaqlar,
- 7 — Sertifikasyonun ilkeleri ve uygulanması,
- 8 — CERTICO çalışmaları için terimler,
- 9 — Gelecek toplantı,
- 10 — Çeşitli konular.

KAR
YANGIN
SÖNDÜRME

* imalât

* iç ve dış ticaret

Büro: Tünel cad. 38 Kut Han A-2
Karaköy - İSTANBUL
Tel: 440916 - 495789

Ajans — 70 (134)

**MARKASI
TÜRK STANDARDLARINA
UYGUNLUĞUN GARANTİSİDİR**

BU MARKAYI TAŞIYAN MALLARI

- İNANARAK ALIN**
- GÜVENEREK KULLANIN**

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Caddesi, 112 — Bakanlıklar
ANKARA
Tel. 18 72 40 (10 hat)

Motorlu Araç Kontrol İşaretleriyle İlgili Uluslararası Standartlar

Otomobil imalatçıları çeşitli kontrol cihazlarının teşhisini hulusunda değişik fikir sahibidirler. Örneğin, sis lambası veya cam yıkayıcı düğmelerinin, çeşitli marka araçlarda değil sıklıkla yerlere konmuş olması, hangi düğmenin ne amaca hizmet ettiğini belirtecek işaret veya açıklamaların uygulanmasını gerektirmektedir. Çoğu zaman, aynı kontrol düğmesi için değişik işaretlerin kullanılmış olması ise, işleri büsbütün karıştırıyor.

Şimdi ISO, konu ile ilgili ve üzerinde uluslararası anlaşmanın da sağlanmış olduğu sekiz işaretin kapsayan ISO 2575 Bölüm I Uluslararası Standard'ını yayınlamış bulunmaktadır.

Aynı amaç için değişik işaretlerin uygulanması, özellikle, sık sık kiralık araba kullananlar için sadece şaşkıncı olmakla kalmayıp, üstelik tehlikeli de oluyor.

Daha birçok uluslararası işaretin uygulanması düşünülmekte ise de, fazla ihtilâflî teklifler üzerinde, ilgili Teknik Komite'ce (ISO/TC 22 - Yol Araçları) henüz bir mutabakata varılmamıştır.

Örneğin, önce insana cazip gelen bir işaret, aslında yanlıltıcı ve muğlak olabiliyor. Nitekim, çalışma ve özelliklerini bildiği için makiniste daha ilk bakışta jikle veya debriyajı ifade eden bir işaret, içten yanmalı bir motorun çalışması ve parçaları hakkında fazla bilgi sahibi olmayan alelâde bir şöföre hemen hiç bir şey ifade etmeye bilir.

Amerika'da 1000'den fazla amator şöföri'ün çeşitli bazı otomobil kontrol işaretleri üzerinde tâbi tutuldukları bir test sonucunda, far ve dönüş sinyal işaretlerinin çoğulukla hemen teşhis edildiği görülmüş, cam sileceği işaretinin ise, % 64 oranında anlaşılır olamakla, kolayca öğrenilebileceği kanısına varılmıştır. Diğer taraftan, teklif edilmiş birçok işaretin pek az kişi tarafından teşhis edildiği ortaya çıkmıştır.

Görülüyorki, her işaretin hem basit ve hem de anlaşılır bir şekilde ifadesi her zaman mümkün olamıyor. Bu nedenle, bir kısım işaretin soyut kelimelerle ifade edilmesi ve o şekilde bellenmesi zorunluğunu var.

Diğer taraftan, büyük bir tablo üzerine resmedildiğinde kolayca teşhis edilebilen bir işaretin, 10 mm. gibi bir genişliğe sahip şekilde küçültülmesi, o işaretin tanınmasını güçleştiriyor, hattâ imkânızlaştırmıyor. İşte, otomobil kontrol cihazları üzerine böyle küçük işa-

retlerin konması da, kuşkusuz, ayrı bir problem.

ISO 2575/I, 20 memleketin milli standartlar enstitüsü tarafından tasvip edilmiş bulunmaktadır.

Bu yeni ISO standardını hazırlayan komite, ISO'nun yetkili ve uluslararası otomobil standardizasyonundan sorumlu 22 No.lu Teknik

Komitesi'ne bağlı 48 alt-komite ve çalışma gruplarından biridir. Adı geçen bu alt-komite ve çalışma grupları, motor testleri, elektrik donanımı, darbe testi prosedürleri, tekerlek, tâhdid sistemi, tampon yüksekliği v.b. çeşitli konularla ilgili standartlar hazırlamaktan sorumludur.

Uzun Far	Kısa Far	Dönüş sinyalleri	Tehlike ikaz işaretî
Cam sileceği	Cam yıkayıcısı	Cam sileceği ve yıkayıcısı	Vantilatör

Binek Otoları İçindeki Zararlı ve Tehlikeli Çıkıntılar Kaldırılıyor

Modern kara taşıt araçları içinde can güvenliğinin gittikçe artan bir önem kazanması, artık uluslararası standard test metodlarına da ihtiyaç göstermeye başlamıştır. Nitekim, halen, uluslararası uzmanlardan oluşan ISO teknik komitelerince incelenmeye olan uluslararası standard tasarıları arasında, binek arabaları içindeki bazı çıktıların tehlike yaratmaları yönünden, niteliklerinin değerlendirilmesini kolaylaştırmayı amaç edinen yeni bir tasarısı da bulunmaktadır.

Her gün birçok vatandaşın trafik kazalarına uğradığı ve çoğu zaman başının araba içindeki bir kontrol düğmesine veya bir lövyeeye, ya da buna benzer bir çıktıya çarpması sonucu yaralandığı hepimizin bildiği bir gerçekktir. Bu durum karşısında, otomobil endüstriyi de, geliştirdiği dizaynlarla, tehlike teşkil eden bu gibi çıktıları tedricen elimine etmek, daha yumuşak malzeme kullanmak v.b. yenilikler uygulayarak karşı tedbirler almaktadır.

Bu alanda ISO'ya düşen görev, «başın çarptırabileceği kısımda bulunan kontrol düğmeleri v.b. kısımların teşkil ettiği çıktılar ve bunların aynı zamanda geri tepme, sıkışma veya zorlama sonucu kopma ve çıkabilme ihtimallerinin tesbiti» için

uluslararası bir test metodu geliştirilmektedir.

Bu tür ölçme ve kontrollar için gerekli aparatlar ve usuller, halen ISO üyesi 56 memleketin milli standart enstitüler tarafından incelenmeye olan yeni bir uluslararası standard (ISO DIS 3208) tasarısında ayrıntılı bir şekilde tanımlanmaktadır.

Sözkonusu tasarısı, ISO'nun kara taşıt araçlarıyla ilgili çalışmalarından sadece bir tanesidir. Zira, bugüne kadar bu alanda motor test kodlarından, buji ve hava tazyikli bağlantılara kadar olan değişik konuları kapsayan 23. Uluslararası Standard yayınlanmıştır. Halen incelenmeye olan standard tasarılarında ise, elle kontrol edilen mekanizma ve göstergelerin yeri; kontrol işaretleri ve açıklamalar; ağır taşıt araçlarında ayakla kontrol gücü; ve sürücünün elle ulaşabileceğî kısımlar ele alınmıştır.

Bu tür problemler üzerinde uluslararası bir anlaşmaya varılmış, değişik memleketlere ihraç olunan taşıt araçlarının, gittiği her memleketin kendi kriterlerine ve mevzuatına uyması zorunluğunu ortadan kaldırılmış olacak ve böylece ISO, hem trafik emniyeti ve hem de memleketler arasında daha serbest alış-veriş'in sağlanmasına katkıda bulunmuş olacaktır.

BETON TAVANLARIN ALTTAN SES VE ISI IZOLASYONUNDA

İZOCAM®-TEL

(SAINT - GOBAIN **TEL** PROSEDESİNE GÖRE)

Oturduğumuz veya çalıştığımız binaların çoğu tavandan muhafizeliş şıklarla sıkıştırılmıştır. Ya üst kattaki komşudan gelen gürültü alittakileri rahatsız etmektedir veya üst taraf çatı ise yazın alt kısım çok sıcak, kışın da çok soğuk olmaktadır.

Bu gibi durumlarda daha inşaat esnasında, hatta projelendirme sırasında lüzumlu tedbirlerin alınması gereklidir. Çeşitli sebeplerden çatıda ısı ve ses izolasyonu yapılmamış ise ekseriya bina kullanılmağa başlanıktan sonra bu mahzurların farkına varılır.

İşte, bu takdirde İZOCAM ile tavanı alttan sığaşa, soğuğa ve gürültüye karşı izole etmek gene mümkün olmakta, burada oturanlar veya çalışanlar huzura kavuşmaktadır.

TEKNİK BİLGİ İÇİN TEKNİK MÜŞAVİRLİK BÜROLARIMIZ ÜCRETSİZ EMRİNİZDEDİR:

İSTANBUL 4984 51 - 2	ANKARA 174616	İZMİR 34 859	BURSA 12 470	ADANA 28 23	TRABZON 23 98
-------------------------	------------------	-----------------	-----------------	----------------	------------------

Ajans Maya — 730 (135)

SUMMARY OF CONTENTS

CONTRIBUTION OF TURKEY TO THE INTERNATIONAL STANDARDIZATION p. 3

September 1973 will be a month full of activities in the field of international standardization which concern us very closely.

While the ISO General Assembly meets in Washington, the two IEC technical committees will be proceeding with some other international level of activities in Ankara and Istanbul.

The Group of Experts on Standardization of Dry and Dried Fruits of Economic Commission for Europe will also meet in September 1973 in Ankara, to discuss on the new draft standard for pistachio nuts, and later, make some research in the geographical area of production.

As it is seen, in September 1973 TSE will, on behalf of Turkey, be making some useful contributions to the four international meetings that one to be held abroad and the other three in Turkey.

Now, let us closely view these four events:

1. ISO Washington Meetings

The significance of such meetings that are held by International Organization for Standardization (ISO) at a different location of the world triennially is, of course, duly realized by our readers. New - Delhi 1964, Moscow 1967, and Ankara 1970 meetings had been given due consideration in the previous issues of this periodical, as Washington 1973 meetings were taken up in some detail in our last editorial.

So far, the information that has been given about the forthcoming meetings is considered to be sufficient. Now, we are going to contribute, whatever we can to the meetings by our participation with a size of delegation as required by the statutes.

The President of TSE, who is also the writer of this editorial, will undertake duties in the Chair of the Council and General Assembly as the Immediate Past President of ISO; Prof. Dr. G. Tarik Somer, the Vice-President of TSE, will also participate in the Washington meetings and then take the floor in the seminar on «The Role of Standardization in Economic Development» to be conducted in Mexico City.

It would not be out of place for the Turkish Delegation, composed of only three, to take pride in contributing its share to the meetings to be participated in by over a thousand of delegates to come from 72 member countries.

2 - 3. International Electrotechnical Commission (IEC)

TSE, also being a member of IEC the headquarters of which is in the ISO building in Geneva, in addition to submitting views in writing and sending delegates to its meetings, has been further promoting relations with and contributions to IEC by inviting its technical committees to Turkey.

In fact, a large number of Turkish experts are having the opportunity of attending the international meetings that are held in Turkey, and making some valuable contributions to such international organizations.

During the current year the IEC Technical Committee No. 3 and its two sub - committees to meet in Istanbul during period 11 - 21 September will study the subject of «Graphical Symbols» while the other IEC Technical Committee No. 36 and the two sub-committees to meet in Ankara during period 24 - 28 September will be dealing with the subject of «Insulators» and taking decisions on the new, draft IEC Standards.

4. Economic Commission for Europe (ECE)

As is already known, we have been cooperating with various standardization committees of ECE which is attached to the United Nations.

Among these committees that TSE is mostly concerned with is the one which deals with «Agricultural Promlems».

The Group of Experts on Standardization of Dry and Dried Fruits of this Commission will also hold its 20th session in Ankara as invited by TSE.

In the meeting to be held in the TSE auditorium during period 6 - 7 September:

- a) The final form of the draft standard for decorticated pistachio - nuts will be reviewed and consecutively the progress made on,
  - b) Unshelled Pistachio - Nuts,
  - c) Decorticated Sweet Almonds, and
  - d) Dried Prunes,
- will be discussed.

During period 8 - 11 September the experts will be in Gaziantep, the area of production, in order to observe the processing of pistachio - nuts on the spot.

In September 1973, these are the contributions to be made by TSE to three large scale international

activities, to their related programs, and to the worldwide standardization activities.

This country, which is considered to be among the developing countries, has been doing its best by contributing its share to the achievement of the common goal in the field of standardization alongside the developed countries.

On the occasion of celebrating the 50th Anniversary of the Turkish Republic, it becomes a pleasant duty to express our appreciation and indebtedness to those who have contributed efforts to the achievement of the present level in the field of standardization.

TSE ARRANGES AN EXHIBITION TO COVER THE PRODUCTS CONFORMING TO THE STANDARDS

p. 5

TSE has been arranging an exhibition for demonstration of the producers' items bearing the TSE Mark as authorized by the agreements that they had signed with TSE.

The exhibition to be participated by over 50 producers that have already been invited by TSE, will be inaugurated at the TSE Headquarters on 18 October 1973, on the occasion of the World Standards Day, and it will be on for a pretty lengthy period of time.

THE 54th TSE MARK AGREEMENT SIGNED

p. 5

The 54th TSE Mark Agreement, which is an authorization for the use of the TS Mark on products that are in conformity with the TSE Standards, was signed with the Turkish Philips Industries Inc., on 31 August 1973.

In accordance with the above agreement, the fluorescent lamp ballasts that used to have the manufacturer's «Turkish Philips» mark on, hereafter, will bear the TSE mark to indicate their conformity to the TS 58 «Fluorescent Lamp Ballasts» Standard.

THIS YEAR THE WORLD STANDARDS DAY WILL BE CELEBRATED IN TURKEY ON 18 OCTOBER

p. 5

This year, due to the coincidence of the Turkish General Elections with the World Standards Day on the same date, which is October 14 and also Sunday, the TSE Board of Governors have decided to have the latter be celebrated on Thursday, October 18.

Since the 50th Anniversary of the Proclamation Day of the Turkish Republic will be celebrated on October 29 with a special significance Turkeywide this year, the TSE Board of Governors has taken a decision to have the World Standard Day also be celebrated with more significant understanding and effectiveness.

«REFERENCE TO STANDARDS

p. 7 - 11

Mr. Muzaffer Uyguner, who is one of the permanent writers of this periodical, in this issue, takes up the subject of «Reference to standards» in detail.

STANDARD FOR WOOD (FOR PRODUCING FIBER, CHIP, AND WOOD - WOOL)

p. 14 - 15

Mr. Ziya Günay, Forestry Engineer, and a member of the TSE Forestry and Forest Products Preparatory Group, in his article headlined as above, states that of the raw wood material produced in this country 70 % is used as fuel and 30 % as industrial wood. While efforts are being made to meet the raw material requirements of the newly developing industry of forest products, consumption of raw wood material as fuel at such a high percentage, adversely affects the country's economy and the policy of development plans.

While the technology of Forest Products Industry has been proceeding with due emphasis on the production of cellulose, fiber, and chip - board, consumption of material needed for fiber, and chipboard industry as a fuel, is a waste both from quantitative and qualitative points of view, Mr. Günay adds. Therefore, according to the TSE's newly accepted Standard for Wood, the wood must be classified in two categories e.g., one to be used in the industry of fiber, chip, and wood - wool, and the other to be used as fuel. By doing so, both the national resources are protected and the industry is supplied with required raw material.

Mr. Günay informs us of the acceptance of the Standard for Wood (used in industry of fiber, chip, and wood - wool) by the TSE Technical Council, and concludes by giving descriptions of fiber, chip, wood-wool, and industrial wood scrap, and refers to their classification, sampling, examination, and tests.

INDUSTRY OF PETRO - CHEMICALS AND STANDARD FOR POLYPROPYLENE

p. 16 - 17

In her article, headlined as above, Mrs. Ayşe Ceyhan, Chemical Engineer, and the Chairman of the TSE Petro - Chemistry Preparatory Group, points out that due to its rapid progress in Turkey, like anywhere else in the world, the industry of petro chemicals, which is being considered as a part of the Industry of Chemicals in the First and Second Five - Year Development Plans, must be handled as a separate sub - sector.

Mrs. Ceyhan states that the petro chemical industry, which trades with different branches of industrial production and, as a result, is reckoned to be one of the by-product industries that has an effective industrialization power, and due to its driving and accelerating effects on technological development, has taken its place among the branches of industry which need to be developed in priority. Contrary to the widespread public opinion, she maintains, it is observed that the petro - chemical products have become an input for large scale investments. For example, according to the 1970 results, of petro chemicals 50.5 % was an input for the investment goods such as pipes, construction material, irrigation hose and greenhouse covers, while 12.7 % for the durable consumed goods such as machine parts, and 36.8 % for consumed items such as kitchen utensils, toys, and clothing.

The initial steps for establishment of the first petro-chemical industry in Turkey were taken by the

Turkish Petroleum, Inc. in 1961, and with a capital amounting to 250 million Turkish Liras, PETKİM Petro - Chemical, Inc. was founded in 1965. The capital of the Company was raised up to 700 million Turkish Liras in two subsequent stages.

After referring to the rapidly increasing demand for the petro-chemical products in this country, Mrs. Cevhan gives some statistical information about PETKİM's petro-chemical products on yearly basis and summarizes some characteristics of this newly established industry in this country. She maintains that the development of petro-chemical industry and the increasing demand for the products of this industry have brought forth the lack of standards for such locally produced and imported items. Formation of the Petro-Chemistry Preparatory Group within TSE in 1970 has bridged this gap. A variety of plastic products to cover polyethylene, polyvinyl chloride, polystyrene polypropylene, synthetic rubber and carbon black were given priority in the program of activities of this preparatory group. Application of the common test methods to the plastics, Mrs. Cevhan concludes, necessitates the completion of standards for the test methods before the standards for articles which would be handled consecutively be completed.

The standards for the test methods have been completed and the standard for polypropylene has already been prepared.

IMPLEMENTATION OF CERTIFICATION IN TURKEY

p. 19

The certification system in Turkey is based on Law No. 1705 enacted in 1930. The first article of this Law authorizes the Government on the subject of standardization and certification. The Government uses this authority by issuing decrees and implementing them.

Today, two certification systems are being implemented in Turkey. One of them is implemented by Government and the other is applied by the Turkish Standards Institution.

1. Certification System Implemented by the Government.

1.1. The certification system implemented by the Government is related to the mandatory Turkish Standards.

Goods, which are export items and subject to mandatory standards are inspected at the export ports by the inspectors of the Turkish Government prior to exportation and a certificate is issued for those meeting the requirements of the standards and an official seal is placed on the package indicating that the good in question has passed the inspection.

It is not possible to export the goods which do not have the certificate or the seal on the package. For, at ports of export, certificates and seals are particularly sought by the customs officials.

1.2. The Turkish Government has taken certain measures for marking of the goods and affixing of

the national seals. This subject is regulated with a by - law put into effect with a decree No. 2/12690 and dated January 15, 1940 based on the provisions of the Law No. 1705.

First action in this matter was taken for four items by Decree No. 2/13839 dated June 30, 1940 which was put into effect in compliance with this by - law. Today, with each Turkish standard made mandatory, the number of goods subject to marking increases.

1.3 The Turkish Government implements another certification system for those export goods for which a standard is not yet made.

According to the by-law «Inspection to determine conformity with sales agreements and previously accepted samples» which is based on the provisions of Law No. 1705, and put into effect with Decree No. 6/5176 and dated August 24, 1963, the goods to be exported for which no standards exist but are subject to the previously accepted samples and sales agreements are subject to inspection and certification.

Samples drawn from the goods that are subject to such sales agreements are kept by the certification authorities for the period specified in the by-law.

1.4. Plant seeds to be used for sowing are subject to certification by the Ministry of Agriculture in compliance with a separate Law and by-law.

2. Certification System Applied by Turkish Standards Institution

2.1. The Organizational Law of the Turkish Standards Institution envisages a certification system to be implemented for those goods that are subject to the Turkish Standards, whether they are mandatory or not.

A regulation is prepared and put into effect for the use of the Turkish Standards Institution Certification Mark. According to this regulation a «Sample Contract» is prepared and is made known, to the public by the Turkish Standards Institution's authorities. In conformity with the provisions of this regulation and the Sample Contract, the Turkish Standards Institution signs contracts with firms manufacturing or producing goods for which standards exist. This certification system is applicable in the domestic market.

2.2. Before signing the contract, the Turkish Standards Institution takes samples of the goods and tests them in its own laboratories and signs the contract only if satisfactory results are obtained. After the signing of the contract samples are taken from the market from time to time and tests are carried out. If, during these tests discrepant points to the standards are found, then, the contract is annulled and this fact is made known to the public.

2.3. In the standards made by the Turkish Standards Institution, a system which might be called «Auto-Certification» is also embodied. In this case, upon demand, the producer or manufacturer is bound to give or present «A Statement of Conformity with Standard».

3. Implementation by other Organizations.

3.1. The Chambers of Engineers and Architects founded with a special law are also engaged in certification for those products for which no Turkish Standard exist.

3.2. Chamber of Industry or Chambers of Commerce and Industry are engaged in certain certification activities particularly as regards to origin.

THE GROUP OF EXPERTS OF DRY AND DRIED FRUITS OF E.C.E. MEETS AT THE TSE HEADQUARTERS

p. 21

The Group of Experts on Standardization of «Dry and Dried Fruits» of the United Nations' Economic Commission for Europe (E.C.E.) will meet at the TSE Headquarters in Ankara during period 6 - 7 September and discuss the items included in its agenda.

Following the Ankara meetings, the Group of Experts will go to Gaziantep, the area of production, and observe the facilities and processing of pistachio-nuts on the spot thru 11 September 1973.

The meetings of the Experts of ECE to be held in Turkey will be participated by the delegations from France, Poland, Spain, Romania, and West Germany. The Turkish delegation to attend these meetings under the Chairmanship of Mr. Hasan Tahsin Erol, member of the TSE Board of Governors and the Chairman of the TSE Preparatory Group of Agriculture, will include the representatives of the Ministry of Agriculture, Ministry of Commerce, the Faculty of Agriculture of Ankara University, the Turkish Union of Chambers of Agriculture, and of several other organizations to include the members of the TSE Preparatory Group of Agriculture.

In the Ankara sessions of the meetings the topics to cover:

1. Draft standard for decorticated pistachio-nuts,
  2. Draft standard for unshelled pistachio-nuts,
  3. Draft standard for decorticated sweet almond, and,
  4. Draft standard for dried prunes
- will be discussed.

On 9 September 1973 the Group of Experts will leave Ankara for Gaziantep, as headed by Mr. Hasan Tahsin Erol.

TWO I. E. C. TECHNICAL COMMITTEES ARE GOING TO HOLD THEIR ANNUAL MEETINGS IN TURKEY

p. 21

The Technical Committees No. 3 and No. 36 of International Electrotechnical Commission (IEC), to include some Sub-Committees of the former two, will, as invited by Turkish Standards Institution, carry out their 1973 annual activities on «Graphic Symbols» and «Insulators» in Turkey, respectively. The Sub-Committees No. 3 A and No. 3 B of Technical Committee No. 3 will meet in Istanbul during period 11 - 20 September 1973 while the Sub-Committees No. 36B and No. 36C of Technical Committee No. 36 will meet at the TSE auditorium in Ankara, during 25 - 28 September 1973.

THE 38th GENERAL ASSEMBLY OF I.E.C.

p. 23

The 38th General Assembly of International Electrotechnical Commission was held in Munich during 18 - 30 June 1973.

This page includes, some information about the meetings being held; a biography and a photograph of Dr. G. L. Palandri's (Italy) who has been elected as the new President of IEC, replacing Mr. S. E. Goodall (England) who has already completed his tour of duty as a President.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTITÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN**

BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

**TELGRAF ADRESİ : STANDARD - ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69
POSTA KUTUSU : 73. Bakanlıklar - ANKARA**

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

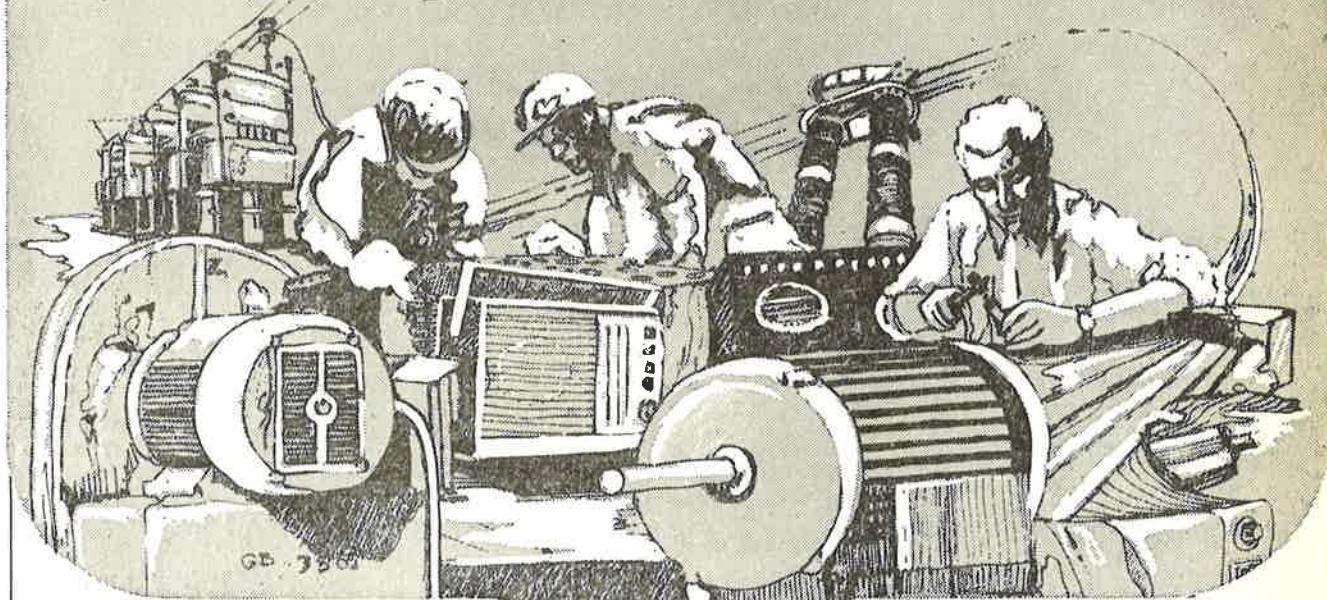
Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira farksız alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADI POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline
6 aylık	6 Lira	uçak postası
Sayısı	1 Lira	ücreti ilave edilir.

Yazilar, Derginin ve yazarin adi anularak aktarılabilir

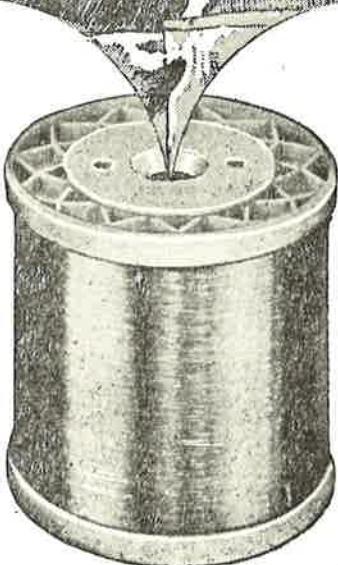
Emaye tel gerektiren
Her işe uygun
TSE garantili bir KAVEL
emaye bobin teli vardır!

ADMAR

Transformatörlerde,
elektrik motorlarında,
balastlarda, telefon
santrallarının rölelerinde,
radyo ve elektronik
cihazlarda, büyük
bir çoğunluk tercihan

KAVEL emaye bobin
tellerini kullanmaktadır.
KAVEL emaye bobin
tellerinin kalitesi, Türk
Standartları Enstitüsü'nün
Kalite Belgesi ile
tescil edilmiştir.

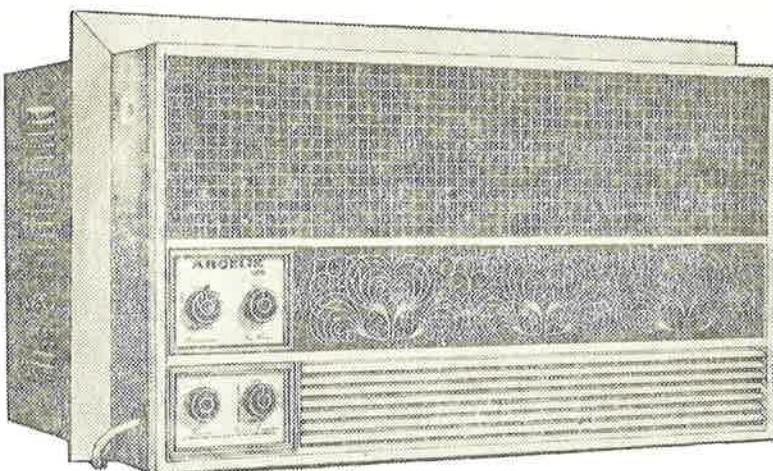

KABLO VE ELEKTRİK MALZEMESİ A.Ş. İSTİNYE - İSTANBUL TEL: 63 34 00

ARCELİK

KLİMA CİHAZIyla

**DAHA FAZLA
MÜŞTERİ
DAHA FAZLA
KAZANÇ**

ARÇELİK KLİMA CİHAZI

**MAĞAZALAR,
OTEL
VE MOTELLER,
MUAYENEHANE
VE KLINİKLER,
GAZİNO
VE LOKANTALAR,
YAZİHANELER İÇİN
İDEAL
HAVA SERİNLETİCİ**

- işyerinizin havasını sürekli olarak tazeler... serin tutar - personelinizin ve müşterilerinizin sicaktan bunalmasını öner
- havadaki nem fazlasını giderdiği... gürültü ve tozun içeriye girmesini önlediği için müşterilerinize ve personelinize temiz ve sakin bir ortam sağlar
- işyerinizin dekorasyonuna uygun düşecek güzel ve modern bir görünüşe sahiptir
- ARE 125 modeli $90\text{--}135 \text{ m}^3$, ARE 200 modeli $120\text{--}195 \text{ m}^3$ hacmindeki yeri soğutur ve havalandırır